

МАЛИНСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
МАЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ
З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ**

МАЛИН – 2024

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року, Житомирської обласної державної адміністрації та експертів проєкту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів». Реалізація проєкту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОБЕРЛА».

Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МАЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ	7
II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	20
III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	36
IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	38
V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	40
VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	45
VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ	52
VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.....	53
IX. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	56
X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	67
XI. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	67

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Малинської міської громади на період до 2027 року	8
Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року	10
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.....	12
Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	15
Таблиця 1.5. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року	18
Таблиця 2.1. Потенційно небезпечні об'єкти на території Малинської громади, 2021 ^{3, 4}	21
Таблиця 2.2. Забір, використання та відведення води у Малинській громаді, 2021 рік	25
Таблиця 2.3. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів, мг/л (за даними Екологічного паспорту Житомирської області)	25
Таблиця 2.4. Розподіл земель Малинської міської територіальної громади за видами угідь, га	27
Таблиця 2.5. Утворення відходів I-III класів небезпеки на території Малинської міської територіальної громади та на території Житомирської області, т	29
Таблиця 2.6. Підприємства - основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)	30
Таблиця 2.7. Роздільне збирання твердих побутових відходів у м.Малин (станом на 01.01.2021 року)	30
Таблиця 2.8. Загальна чисельність населення Малинської міської ТГ у 2021-2023 роках.....	31
Таблиця 2.9. Гендерний розподіл населення у розрізі типів населених пунктів станом на 28.08.2023 р.	32
Таблиця 2.10. Вікова структура населення у розрізі старостинських округів	32
Таблиця 3.1. Вплив цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища	36
Таблиця 6.1. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів відповідно до контрольного переліку.....	45
Таблиця 9.1. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження проєктів місцевого розвитку	59
Таблиця 9.2. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії, у рамках організаційних заходів*.....	65

Перелік рисунків

Рисунок. 2.1. Карта Малинської міської територіальної громади	20
Рисунок 2.2. Розподіл земель Малинської міської територіальної громади за видами угідь, %	27
Рисунок 2.3. Географія розміщення міського населення Малинської міської ТГ (станом на 28.02.2023 р.)	32
Рисунок 2.4. Віковий розподіл декларацій, укладених мешканцями Малинської громади	34

ВСТУП

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки вітчизняного розвитку. Зазначене результувалося прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проєктні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» такої оцінці підлягає і Стратегія розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія та План заходів).

Стратегія розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року зорієнтовані на розвиток сучасної згуртованої еко-громади, яка робить акцент на збереженні та втриманні рівноваги екосистеми – зв'язків між різними її компонентами та балансу між економічним розвитком, збереженням довкілля та соціальним розвитком.

Стратегія розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року відповідають засадам екологічної політики України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року». Стратегію та План заходів також узгоджено з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695) та Стратегії розвитку Житомирської області на період 2021-2027 років (затверджено рішенням сесії Житомирської обласної ради від 18.12.2019 № 1722).

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка (далі – CEO) – це процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Метою CEO є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку. Це системний та комплексний інструмент оцінки, що підтримує та інформує про процес прийняття управлінських рішень суб'єктами діяльності, які можуть мати можливі екологічні наслідки.

CEO здійснюється на засадах законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

При підготовці Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Малинської міської

територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року було враховано положення стратегічних документів Житомирської обласної державної адміністрації. Крім того, Звіт про стратегічну екологічну оцінку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року містить опис впливу реалізації Стратегії та Плану заходів на здоров'я населення громади. Утім, його здійснення було дещо утрудненим зважаючи на відсутність в Україні нормативно-методичної документації з питань стратегічної екологічної оцінки ймовірних наслідків виконання документів державного планування на здоров'я населення.

Разом з тим, при підготовці Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів було проаналізовано ризики виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. За результатами аналізу констатовано відсутність підстав для виникнення у громаді соціальних конфліктів, оскільки процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро (через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки міської ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті міської ради проекти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення). Відтак Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

Для підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року розпорядженням міського голови № 237 від 29.12.2023 року було утворено Робочу групу з організації проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року під керівництвом заступника міського голови Павла Іваненка.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів було оприлюднено заяву про визначення обсягів CEO на офіційному веб-сайті та фейсбук-сторінці Малинської міської ради за посиланнями <http://surl.li/ovrkf>, <https://m.facebook.com/groups/509776256846383/permalink/1116007489556587/?mibextid=K35Xfp>, та у друкованих засобах масової інформації. Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МАЛИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Малинської міської територіальної громади за умови реалізації Стратегії. Відтак об'єктом аналізу є визначені у Стратегії стратегічні, оперативні цілі та завдання.

Стратегією визначено стратегічне бачення Малинської громади.

Стратегічне бачення:

Малинська міська територіальна громада - потужна промислова громада північного Полісся, яка багата ініціативними мешканцями, що будує кластерну та інноваційну економіку на засадах сталого розвитку, забезпечує добробут і затишок, яскраві події і змістовне життя для мешканців та гостей. Заможна і безпечна міська громада з розвиненими сільськими територіями, налагодженою співпрацею та рівними можливостями, креативними і інклюзивними громадськими просторами, ефективно застосовує партисипативну модель управління. Громада дбайливо ставиться до природи та використання унікальних корисних копалин, поєднує енергію надр, землі, людей і капіталу на шляху до досконалості та амбітних звершень.

Стратегічне бачення розвитку Малинської міської територіальної громади може бути досягнуто завдяки реалізації трьох **стратегічних цілей**:

1. Громада успішного комплексного розвитку

Перша стратегічна ціль «Громада успішного комплексного розвитку» досягається через реалізацію трьох оперативних цілей:

- «Маркетинг території громади та залучення інвестицій»;
- «Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей»;
- «Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій».

2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал

Друга стратегічна ціль «Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал» досягається через реалізацію таких чотирьох оперативних цілей:

- «Впровадження інструментів належного урядування»;
- «Інноваційна освіта»;
- «Сучасна модель громадського здоров'я»;
- «Насичене культурно-спортивне життя громади».

3. Збалансована територія сталості і комфорту

Третя стратегічна ціль «Збалансована територія сталості і комфорту» включає три оперативних цілі:

- «Забудова на засадах Нового європейського Баухауса»;
- «Модернізована та енергоефективна інфраструктура»;
- «Збалансований розвиток територій громади»;

Оперативні цілі деталізовані в завданнях. Завдання дають розуміння, яким чином громада буде досягати цілей свого розвитку (табл. 1.1).

**Таблиця 1.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку
Малинської міської громади на період до 2027 року**

Стратегічна ціль 1. Громада успішного комплексного розвитку	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.1.1. Забезпечити підтримку для розбудови індустріального парку
	1.1.2. Розробити бренд та маркетингову стратегію громади
	1.1.3. Сприяти виставковій діяльності бізнесу громади
	1.1.4. Розвивати інвестиційну активність у громаді
	1.1.5. Розробити інструментарій підтримки інвестиційної активності в громаді
1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.2.1. Створити інфраструктуру підтримки стартапів
	1.2.2. Запровадити систему підтримки в громаді органічного та нішевого аграрного виробництва
	1.2.3. Створити умови для генерації та збору креативних бізнес-ідей в громаді
	1.2.4. Організувати фандрайзинг, забезпечити участь бізнесу та мешканців громади в національних та міжнародних програмах підтримки стартапів та креативних бізнес-ідей
1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	1.3.1. Провести аналіз потенціалу формування кластерів у громаді та створити умови для стимулювання розвитку кластерних ініціатив
	1.3.2. Створити швейний кластер
	1.3.3. Провести цифровізацію громади, сприяти підвищенню «цифрової» грамотності та компетенцій
Стратегічна ціль 2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
2.1. Впровадження інструментів належного врядування	2.1.1. Запровадити е-врядування та використовувати KPI (показники результативності) в діяльності міської ради
	2.1.2. Розвивати сталу та інклюзивну інфраструктуру соціальних послуг
	2.1.3. Забезпечити оперативність та легкість доступу до якісних адміністративних послуг
	2.1.4. Організувати залучення громадськості до управління громадою
	2.1.5. Створити безпечні умови для життєдіяльності в усіх населених пунктах громади
2.2. Інноваційна освіта	2.2.1. Забезпечити створення інноваційних освітніх просторів та матеріально-технічне переоснащення навчальних закладів
	2.2.2. Забезпечити впровадження інноваційних навчальних програм в навчальних закладах громади
	2.2.3. Розробити і впровадити сучасні форми роботи в освіті (дистанційна, індивідуальна, екстернатна форми роботи, інклюзія, смарт-школа, демократична школа)
	2.2.4. Розвинути систему позашкільної освіти, яка відповідає потребам мешканців громади
	2.2.5. Запровадити в громаді освіту протягом життя
2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.3.1. Сприяти розбудові ефективної мережі надання первинної медичної допомоги
	2.3.2. Розвивати вторинний рівень надання медичних послуг
	2.3.3. Забезпечити умови для здорового способу життя населення
	2.3.4. Розбудувати сучасну систему громадського здоров'я на основі цифровізації
2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	2.4.1. Розбудувати мережу сучасних культурних закладів
	2.4.2. Створити умови для формування спортивної громади

	2.4.3. Розвинути спортивну інфраструктуру та забезпечити її сучасним обладнанням
Стратегічна ціль 3. Збалансована територія сталості і комфорту	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.1.1. Розробити сучасну просторово-планувальну документацію
	3.1.2. Провести капітальний ремонт, реконструкцію будівель комунальних закладів соціальної сфери
	3.1.3. Провести реконструкцію вулиць та площі міста
	3.1.4. Створити сучасні громадські простори на основі міжнародних стандартів
3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.2.1. Підвищити енергоефективність об'єктів комунальної власності громади
	3.2.2. Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення
	3.2.3. Здійснити енергоефективну модернізацію мереж зовнішнього освітлення
3.3. Збалансований розвиток територій громади	3.3.1. Створити умови для самореалізації та самозайнятості молоді та жінок у сільській місцевості
	3.3.2. Створити зони відпочинку та дозвілля для мешканців громади із облаштуванням вільного доступу для осіб з інвалідністю
	3.3.3. Створити сучасні простори для комунікації та відпочинку мешканців у селах
	3.3.4. Розбудовувати безпечну та сучасну транспортну інфраструктуру
	3.3.5. Проводити екологічні акції благоустрою та озеленення території громади
	3.3.6. Налогодити систему поводження з безпритульними тваринами
	3.3.7. Запровадити сучасну систему управління ТПВ
	3.3.8. Забезпечити раціональне використання природних ресурсів і територій
	3.3.9. Розбудувати туристичну спроможність громади на засадах моделі інтегрованого кластерного підходу. Підвищити туристичну привабливість Малинської громади

Стратегічними цілями державної екологічної політики України, відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»¹ визначено:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення

¹Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Закон України № 2697-VIII від 28 лютого 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління

Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі – стратегічні цілі державної екологічної політики), наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Малинської територіальної громади на період до 2027 року		
	<i>1. Громада успішного комплексного розвитку</i>	<i>2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал</i>	<i>3. Збалансована територія сталості і комфорту</i>
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	+	++	++
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	++	++	++
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України	+	++	++
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	++	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	0	++	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;

+ – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;

0 – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;

– – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В межах наступного планування потрібні спеціальні заходи,

спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;

— — цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії Малинської міської територіальної громади.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року², затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року №1363-р, визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1363-р, представлено у табл. 1.3.

² Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1363-р від 20 жовтня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>

Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Малинської територіальної громади на період до 2027 року		
	<i>1. Громада успішного комплексного розвитку</i>	<i>2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал</i>	<i>3. Збалансована територія сталості і комфорту</i>
1. Зменшення рівня промислового забруднення	+	+	++
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	+	+
3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	++
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	0	+	++
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	+	+	++
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	+	+	++
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	0	+	++
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	+	0	++
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	+	+	++
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0
11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	0	0	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього	0	+	++

природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату			
---	--	--	--

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;*
- + – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;*
- 0 – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;*
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В межах наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;*
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії Малинської міської територіальної громади.*

Стратегічна ціль 1 **«Громада успішного комплексного розвитку»** повністю або опосередковано узгоджується із шістьма з дванадцяти цілей Стратегії екологічної безпеки. Ця ціль спрямована на підтримку кластерних ініціатив та інноваційних проєктів, впровадження екологічних та інноваційних технологій у сільському господарстві, на впровадження цифрових технологій та підвищення «цифрової» грамотності та компетенцій.

Стратегічна ціль 2 **«Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал»** повністю або опосередковано узгоджується із дев'ятьма з дванадцяти цілей Стратегії екологічної безпеки. В межах виконання завдань до оперативних цілей Цілі 2 Малинська громада планує розвивати сталу та інклюзивну інфраструктуру соціальних послуг, впроваджувати нові сучасні форми освіти, а також розбудувати сучасну систему громадського здоров'я на основі цифровізації і забезпечити умови для здорового способу життя населення.

Стратегічна ціль 3 **«Збалансована територія сталості і комфорту»** повністю або опосередковано узгоджується із більшістю цілей Стратегії екологічної безпеки (одинадцять з дванадцяти)., окрім цілі «Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону». Вона спрямована на забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів на території Малинської міської ради. Це важливий напрям діяльності місцевого самоврядування на території громади. Рациональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом впровадження заходів з енергоменеджменту та енергоефективності, збереження біорізноманіття, а також через розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади для ефективного управління її розвитком. В межах реалізації цієї цілі планується проведення оцінки впливу на довкілля для кожного інвестиційного проєкту. Оперативна ціль 3.2 **«Модернізована та енергоефективна інфраструктура»** спрямована на: розробку заходів з ресурсозбереження та енергоефективності. Досягнення цієї цілі також підвищення енергоощадності та модернізацію системи водопостачання та водовідведення що знизить екологічне навантаження на середовище. Орієнтири бережливого ставлення до навколишнього природного середовища закладені також в оперативну ціль 3.3 **«Збалансований розвиток територій громади»**, якою передбачені розбудова безпечної та сучасної транспортної інфраструктури, запровадження

сучасної системи управління ТПВ, забезпечення раціонального використання природних ресурсів і територій, стимулювання мешканців до дотримання умов чистоти довкілля.

Реалізація Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 1.4.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року проведено у таблиці 1.5.

**Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року
Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки**

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року												
	1. Громада успішного комплексного розвитку	1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	2.1. Впровадження інструментів належного урядування	2.2. Інноваційна освіта	2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	3. Збалансована територія сталості і комфорту	3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.3. Збалансований розвиток територій громади
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	++				++					++			
1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)		++	++				+			+	+	++	++
1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки						++					++	+	*
1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір													
1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів		+	++	++			+				+	++	++
1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України			+	+			++		++				+
1.6. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад		+	+	+					+		++		+
II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	++				++					+			

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року												
	1. Громада успішного комплексного розвитку	1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	2.1. Впровадження інструментів належного урядування	2.2. Інноваційна освіта	2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	3. Збалансована територія сталості і комфорту	3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.3. Збалансований розвиток територій громади
2.1. Розвиток людського капіталу		+	++	++			++	++	++		+		
2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва		+	++	++			+					+	
2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій		++	++	++							+	+	++
2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів			++	++			++						
2.5. Сталий розвиток промисловості		+	+	++		+					+	++	+
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	+				++								
3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі						++							
3.2. Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики				+		++		+					*
3.3. Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування						++		+					
3.4. Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики				+		+							
3.5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації			+			+	+	+	+				

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року												
	1. Громада успішного комплексного розвитку	1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	2.1. Впровадження інструментів належного урядування	2.2. Інноваційна освіта	2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	3. Збалансована територія сталості і комфорту	3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.3. Збалансований розвиток територій громади
3.6. Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні		+		+		++							**

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

**Таблиця 1.5. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року
Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року**

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Житомирської області на період 2021-2027 років	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року												
	1. Громада успішного комплексного розвитку	1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	2.1. Впровадження інструментів належного урядування	2.2. Інноваційна освіта	2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.4. Насичене культурно- спортивне життя громади	3. Збалансована територія сталості і комфорту	3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.3. Збалансований розвиток територій громади
1. Посилення конкурентних економічних переваг регіону	++									+			
1.1. Активізація точок зростання регіональної економіки		++	+	++	*						+	+	
1.2. Сприяння інноваційному розвитку підприємництва		**									+	+	**
1.3. Стимулювання розвитку аграрного виробництва		+		+								+	+
1.4. Органічні рослинництво і тваринництво та виробництво органічних продуктів харчування – точки конкурентоспроможності регіональної економіки, трансформовані у регіональну смарт-спеціалізацію		+		++								+	
2. Створення сучасного, комфортного і безпечного життєвого середовища в територіальних громадах	+				++					**			
2.1. Сприяння розвитку туризму, збереження і розвиток історико- культурної спадщини		+	+	+					+		+		
2.2. Просторове планування, модернізована Комунальна інфраструктура, енергозбереження та підтримка альтернативної енергетики		+									++	++	
2.3. Якісні місцеві дороги (мости і шляхопроводи), належний благоустрій, чисте і безпечне довкілля											+		+
2.4. Зміцнення громадської безпеки та належний захист від надзвичайних ситуацій								+					+

<i>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Житомирської області на період 2021-2027 років</i>	<i>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року</i>												
	1. Громада успішного комплексного розвитку	1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал	2.1. Впровадження інструментів належного урядування	2.2. Інноваційна освіта	2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	2.4. Насичене культурно- спортивне життя громади	3. Збалансована територія сталості і комфорту	3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	3.3. Збалансований розвиток територій громади
3. Стійке поліпшення якості життя та нагромадження людського потенціалу	+				++					++			
3.1. Зміцнення здоров'я населення, підвищення демографічного потенціалу								++	+		+		
3.2. Якісна конкурентоздатна освіта			+				++						
3.3. Забезпечення доступності культурних благ, сприяння творчій самореалізації людини			+				+		++		+		

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Малинська міська територіальна громада утворена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України №711-р від 12.06.2020 року. Перша сесія міської ради відбулася 24 листопада 2020 року.

Кількість рад, що об'єдналися, – 21, кількість населених пунктів – 77 од.

Громада розташована у східній частині Житомирської області, її площа становить 1127,3 кв.км та складає 10,18 % площі Коростенського району, 3,78 % площі Житомирської області.

Територіально громада межує з півночі – з Народицькою громадою Житомирської області; із заходу – з Коростенською громадою Житомирської області; з півдня – із Радомишльською та Хорошівською громадами Житомирської області, а зі сходу – із Київською областю.

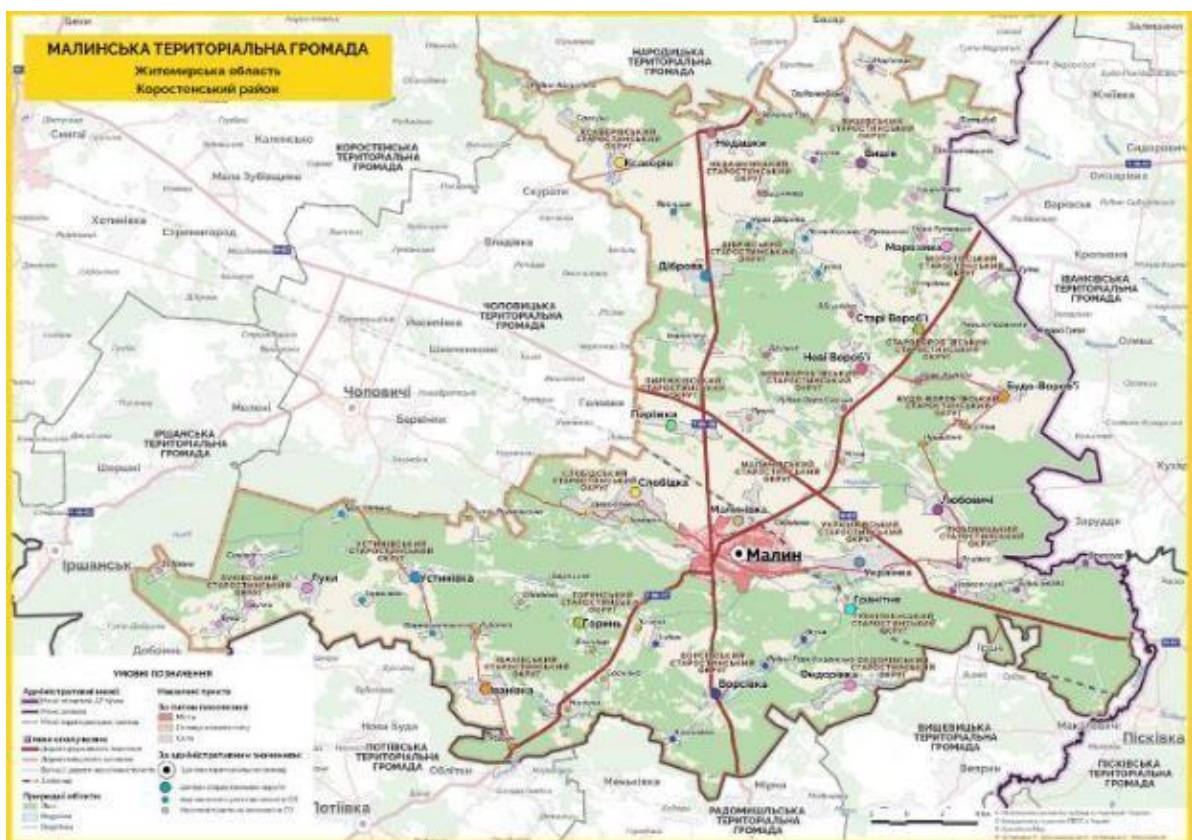

Рисунок. 2.1. Карта Малинської міської територіальної громади

Адміністративний центр - місто Малин Коростенського району Житомирської області, розташований на берегах річки Ірші за 90 км на північний схід від м. Житомира та 103 км на захід від м. Києва, недалеко від автотраси Київ – Ковель – Варшава. Через місто проходить важлива магістраль – Південно-Західна залізниця

Основний вплив на екологічну ситуацію у Малинській територіальній громаді мають такі чинники: розміщення на території громади промислових, сільськогосподарських та інших підприємств, проходження по території важливого транспортного коридору. По території громади пролягають: автошлях Т-0607 Черняхів-Малин-Термахівка; автошлях Т-0608 Овруч-Малин-Кочерів, який поєднує громаду з автошляхом міжнародного значення М06 Київ-Чоп, Європейським автомобільним маршрутом Е40 (Кале-Брюссель-Краків-Київ-Ташкент-Алмати-Ріддер); автошлях міжнародного значення М-07 Київ-Ковель-Ягодин.

Через територію громади проходить Південно-Західна залізниця зі станцією «Малин», що

знаходиться в місті Малині, яка має сполучення з Коростенем, Житомиром, Києвом, Львовом та іншими містами.

Порівняно з іншими територіальними громадами стан навколишнього природного середовища Малинської громади можна охарактеризувати як частково задовільний, оскільки на його території є підприємства, які забруднюють навколишнє середовище.

На території громади є потенційно небезпечні об'єкти – АЗС (табл. 2.1).

Таблиця 2.1. Потенційно небезпечні об'єкти на території Малинської громади, 2021^{3, 4}

Назва об'єкта	Місцезнаходження
АЗС ТОВ «КВІНТА»	м.Малин, вул. Грушевського, 1-б
АЗС ПП «УкраїнаТВМ»	м.Малин, вул.Грушевського, 132-б
АЗС №36 ТОВ «Селінг-Оіл»	с. Малинівка, вул. Аграрна 1-а
АЗС №37 ТОВ «СИНТЕЗ-УНІВЕРСАЛ»	Слобідський с/о, а/д Овруч-Малин-Кочерів 90км+190
АЗС №41 ТОВ «Барнетта -Торг»	с. Українка, а/д Київ-Ковель-Ягодин 92км+900
АГНКС з АГЗП ТОВ «Малинметансервіс»	м.Малин, вул. Машинобудівників, 34
СГС – ГАЗТРЕЙД	м.Малин, вул.Українських повстанців,31-А

За даними Екологічного паспорту Житомирської області 2021 року до основних підприємств громади, які забруднюють атмосферне повітря відносяться АТ «Малинський каменедробильний завод» та ТОВ «Юнігран».

У Малинській територіальній громаді, як і у більшості громад регіону, є проблема з обмеженням екологічних спостережень на власній території, зокрема недостатнього моніторингу якості поверхневих вод, атмосферних викидів. Громада молода, низка питань екологічного розвитку знаходилась, до її утворення, у компетенції районних органів, тому перед органом місцевого самоврядування стоять питання налагодження екологічного контролю у громаді.

Ландшафтні особливості рельєфу. Малинська громада розташована в межах двох ґрунтово-кліматичних зон — зони Полісся (північна частина області) і Лісостепу (південна частина області). Ландшафтні особливості рельєфу обумовлені природними умовами та розташуванням Житомирської області, яка має вигляд хвилястої рівнини із загальним зниженням на північ і північний схід (від 280—220 м до 150 м і менше). Більша частина області (південна і південно-західна) лежить у межах Придніпровської та Волино-Подільської височин. Північно-східну частину займає Поліська низовина. Для громади, як і для північної та північно-східної частини Житомирської області, характерний високий рівень залягання кристалічних порід, які у багатьох місцях виходять на денну поверхню. В надрах є поклади розсипного ільменіту, комплексних апатит-ільменітових руд, самоцвітів, кварцитів, облицювального каменю, каолінів, мінеральної сировини для виробництва різних будівельних матеріалів, бурого вугілля, торфу та інших копалин.

На території Малинської громади знаходиться родовище для видобування червоної глини, піску та торфу площею 15 га на 2 млн куб.м, яке на даний час не експлуатується. На території громади зосереджена значна частина було-щебеневої сировини України, на базі якої створені великі виробничі потужності.

Громада знаходиться в зоні мішаних лісів. Найхарактернішими типами лісів для району є бори і субори, а також груди та сугруди. Соснові ліси-бори поширені на піщаних ґрунтах. Видовий склад рослинності борів небагатий.

Кліматичні умови. Клімат на території громади, як і Житомирської області, до складу якої входить громада, - помірно-континентальний. Середня річна температура в області становить від 6 до 7°. Середня багаторічна температура найхолоднішого місяця (січня) становить мінус 6°, найтеплішого (липня) від 17 до 19°. Найбільші морози бувають у січні та лютому і досягають мінус 30°. Безморозний період 150-170 днів, період з середньодобовими температурами вище 0° становить 240-260 днів. Вегетаційний період (дні з середньою температурою повітря вище 5°) продовжується від другої декади квітня до третьої декади жовтня. Протягом року випадає 550-600 мм опадів, максимум яких припадає на літні місяці. Сніговий покрив на більшості території області рівномірний (10 – 30 см) і триває 95 – 110 днів, але нестійкий через часті відлиги. В цілому він достатній для захисту озимини від вимерзання і накопичення ґрунтової вологи. Характерними є стійкі відлиги, коли температура повітря підвищується до 10°, а сніговий покрив зовсім зникає. Початок весняного сезону, який характеризується переходом середньої добової температури через 0° у бік зростання, відбувається в середині березня. Літо починається з кінця травня і закінчується на початку вересня. У середньому літній період достатньо теплий і вологий: середні місячні температури всіх літніх місяців перевищують 18°, за цей період випадає 200- 250 мм опадів, тобто 40 % їх річної норми. Вересень в основному сухий і сонячний, але пізніше збільшується хмарність, частіше починають випадати дощі, які мають важливе значення для передзимового зволоження ґрунту і нагромадження в ньому вологи. На кінець осені посилюється циклонічна діяльність, що характеризується тривалими дощами. Наприкінці листопада по всій області може утворитися сніговий покрив, хоча снігопади зрідка можливі протягом всієї осені

Поточний стан атмосферного повітря. За даними ВООЗ, забруднення повітря є одним з основних факторів ризику для здоров'я, пов'язаних з навколишнім середовищем. Чим нижчий рівень забруднюючих речовин у повітрі, тим менше респіраторних і серцево-судинних захворювань у населення.

За даними регіональної доповіді про стан навколишнього середовища Житомирської області щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області склала 0,396 т/км² проти 3,882 т/км² в середньому по Україні (21 місце по Україні). В розрахунку на душу населення щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення області склала 9,8 кг/чол. проти 53,6 кг/чол. в середньому по Україні (19 місце серед областей країни). Збільшення викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел в 2021 році зросло на 1,5%, що пояснюється збільшенням кількості автотранспорту.

Загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у 2021 році становив 11893,1 т, з яких, зокрема, метан (3114,3 т) та сполуки азоту (1456,5 т) належать до парникових газів. Крім цих речовин, в атмосферне повітря надійшло 0,7 млн т діоксиду вуглецю.

У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких токсичні. Серед токсичних компонентів, які викидаються автотранспортом 73 % становлять оксиди вуглецю, 11 % - неметанові леткі органічні сполуки, 13 % - оксиди азоту, 1,6 % - сажа, 1,4 % - сірчистий ангідрид.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності залишається сільське, лісове господарство, переробна промисловість, добувна промисловість, розроблення кар'єрів, транспорт, викиди забруднюючих речовин яких складають більше 77 % від загального обсягу викидів в атмосферне повітря.

На території Малинської громади переважаючим видом діяльності є добування корисних копалин і розроблення кар'єрів, целюлозно-паперове виробництво, машинобудування, сільське господарство.

За інформацією Житомирського обласного центру з гідрометеорології (Житомирський ЦГМ) стан радіаційного забруднення атмосферного повітря у 2021 році в Житомирській області за даними щоденних спостережень по рівню експозиційної дози гамма випромінювання, які проводяться підпорядкованими центру метеостанціями, знаходився в межах природного радіаційного фону 11- 20 мкР/год.

Також, слід зазначити, що згідно інформації Державної екологічної інспекції внаслідок пожеж на нафтобазах, що були пошкоджені ракетно-бомбовими ударами, завдано збитків від забруднення атмосферного повітря Житомирщини на загальну суму 478,4 млн грн.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності у Житомирській області залишається сільське, лісове та рибне господарство – більше 28,9% від загального; переробна промисловість – 28,1%, добувна промисловість і розроблення кар'єрів – 18,7 %, транспорт, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 9%, викиди забруднюючих речовин яких складають майже 85 відсотків від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області.

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області склала 0,398 т/км² проти 3,89 т/км² в середньому по Україні (22 місце по Україні). В розрахунку на душу населення щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення області склала 10,02 кг/чол. проти 54,2 кг/чол. в середньому по Україні (20 місце серед областей країни). Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших. Значне збільшення в області, як і в цілому по Україні, спостерігається за обсягами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел викидів, що в 2021 році склали по області 46,8 тис. т. Зростання даного показника по області становить 10,05% або на 4,7 тис. т. (за уточненими даними ГУ статистики у Житомирській області). Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності залишається переробна промисловість – 28,65% від загального; сільське, лісове та рибне господарство – 28,58%; добувна промисловість і розроблення кар'єрів – 18,65%, транспорт, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 9,47%, викиди забруднюючих речовин яких складають більше 85% від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області. Дещо меншу частку в загальний рівень забруднення вносить галузь державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування; оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і складає відповідно 3,793,53, 3,62 та % від загального. В той же час найменший вплив на якість атмосферного повітря мають галузі невиробничої сфери (охорона здоров'я, надання комунальних послуг, освіта, фінансова діяльність тощо).

Однією з ключових глобальних проблем сьогодення є негативний антропогенний вплив на довкілля, що є, зокрема причиною зростання концентрації парникових газів в атмосферному повітрі. Причиною зміни клімату є динамічні процеси зумовлені природними та антропогенними чинниками. Основними джерелами викидів парникових газів є промисловість, енергетика та транспорт. До парникових газів відносяться: двоокис вуглецю (CO₂), метан (CH₄), закис азоту (N₂O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF₆).

Аналізуючи показники забруднення повітряного басейну Житомирської області, потрібно відмітити, що 2021 році в атмосферу області від стаціонарних джерел викидів надійшло 11,9 тис.т. забруднюючих речовин. Показники забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами у попередні роки становили відповідно: у 2020 році - 11,8 тис. т, у 2019 році 12,7 тис. т., у 2018 році – 13 тис. т.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності вже протягом багатьох років залишаються викиди забруднюючих речовин від підприємств сільського, лісового та рибного господарство – більше 28,9% від загального; переробної промисловості – 28,1%, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 18,7 %.

Щодо компонентного складу викидів (%) у 2021 році, то найбільша частка належить викидам речовин у вигляді твердих суспендованих частинок та метану відсоткова частка яких становила відповідно – 27,28 та 26,19% загального обсягу викидів. Велику частку обсягів викидів від загальної становили викиди сполук азоту – 16,87%, оксиду вуглецю – 16,33% та сполук сірки – 9,13 % . Крім того, від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря надійшло 0,7 млн. тон діоксиду вуглецю

Щодо території громади, викиди від стаціонарних джерел забруднення значною мірою зумовлені концентрацією тут різногалузевих промислових підприємств. Серед цих підприємств зокрема ті, що працюють у добувній галузі (13 підприємств), інших галузях промисловості та сільському господарстві. Основними причинами надмірних викидів забруднюючих речовин у повітря є надто повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на суб'єктах господарювання і приватних забудовах.

Лінійний вид є результатом забруднення атмосфери вздовж автомагістралей внаслідок інтенсивного руху транспорту, який є одним з найбільших забруднювачів повітря у регіоні.

Джерелом забруднення атмосферного повітря, боротьба з яким актуалізувалася і посилилася в останні роки, є самовільне випалювання сухостоїв та трав сухої рослинності, стерні, побутових відходів. Спалювання сухостоїв, окрім непоправної шкоди людському здоров'ю та життю травин, загрожує виникненням масштабних пожеж. Для Житомирської області ця проблема особливо актуальна. Ця проблема не «чужа» і для Малинської територіальної громади. На офіційному сайті громади (<https://malyn-rada.gov.ua/>) орган місцевого самоврядування інформує населення щодо цієї проблеми, встановлені штрафи щодо порушення вимог пожежної безпеки і завдання шкоди навколишньому природному середовищу.

З метою запобігання реальній загрозі виникнення пожеж в лісах і мінімізації їх наслідків введено в дію Рішення ради оборони Житомирської області від 30.06.2022, яким заборонено на всій території області відвідування лісів населенням і в'їзд (крім транзитних шляхів) транспортних засобів та іншої самохідної техніки.

Водні ресурси. Гідрологічна мережа є досить розгалуженою. По території громади протікає 13 річок загальною довжиною 244 км. Річка Ірша (довжина 67 км) є основною водною артерією громади. На річці Ірша, збудоване Малинське водосховище площею 804,7 га. та Ворсівське – площею 112 га (на р.Візня, права притока р.Ірша). Споруджені також невеликі за площею водосховища: Пиріжківське, Лумлянське, Нововороб'ївське. Через територію громади протікає 13 річок. На території громади знаходиться 69 ставків з площею водного дзеркала більше 1243 га.

Річка Ірша - джерело питного водопостачання. З роками річка обміліла і втрачає природну здатність до самоочищення. Унаслідок цього перетворюється у своєрідний відстійник, де існують сприятливі умови для розвитку водоростей. Виникає «цвітіння» води, тобто значний розвиток фітопланктону (водоростей). Зростання біомаси водоростей призводить до надходження у воду органічних речовин. У річці підвищується каламутність, з'являється специфічний запах, кольоровість, змінюється смак та присмак. Особливо відчутні такі неприємні зміни в Малинському водосховищі, у періоди міжсезоння, тобто коли вода або вкривається кригою, або сходить крига. У цей час мешканці міста часто відчують неприємний запах питної води, який посилюється при нагріванні. У більшості випадків цей запах порівнюють з «рибним», але він не має жодного відношення до неї. Це обумовлено природними одорантами (речовинами з сильним запахом), які виділяють водорості під час відмирання, наприклад, під товстим шаром криги, коли у воді менше кисню.

Основними джерелами питної води, води на господарські потреби населення та установ громади є криниці, індивідуальні свердловини населення та мережі централізованого водопостачання.

Централізоване водопостачання міста здійснюють ТОВ «Малин Енергоінвест», основним предметом діяльності якого є виробництво і постачання питної води; відведення та очищення стічних вод; експлуатація, технічне обслуговування і ремонт об'єктів водопостачання і водовідведення.

В цілому стан водних ресурсів Малинської ТГ характеризується загальною негативною динамікою, що характеризується обмілінням та забрудненням водних об'єктів, а також недостатньою потужністю наявного водозабору.

Стан водних ресурсів Малинської ТГ не зазнав суттєвих змін після 24.02.2022 р.

Таблиця 2.2. Забір, використання та відведення води у Малинській громаді, 2021 рік

№ з/п	Назва підприємства	Загальний забір води за 2021 рік, тис.м3	Обсяг втрат води в мережі при транспортуванні, тис.м3	% втрат питної води	
				2020	2021
1	ТОВ «Малин Енергоінвест» (водозабір № 1)	1017,1	371,4	39,9	36,5

**Таблиця 2.3. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів, мг/л (за даними Екологічного
паспорту Житомирської області)**

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК5	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітри	мідь
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів 2020 рік																	
31 км від гирла, Малинське в-ще, питний в/з м.Малин	5,2	2,65	299	101	27	0,269	0,21		28,38	11,45	0,022		0,180		0,345	0,005	
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів 2021 рік																	
31 км від гирла, Малинське в-ще, питний в/з м.Малин	5,1	2,70	306	97	28	0,26	0,305		27,55	11,63	0,023		0,278		0,456	0,004	
р. Возня, права притока р.Ірша 2020 рік																	
8 км від гирла, Вознянське в-ще, питний в/з м. Малин	5,40	2,64	236	34,0	27	0,307	0,26		27,97	9,94	0,0025		0,136		0,817	0,006	
р. Возня, права притока р.Ірша 2021 рік																	
8 км від гирла, Вознянське в-ще, питний в/з м. Малин	5,2	2,63	246	36,0	27	0,24	0,289		29,96	10,87	0,020		0,01		0,7	0,006	

Слід зазначити, що обсяг водоспоживання в громаді за останні 20 років зріс приблизно вдвічі. Основним споживачем прісної води є промисловість, а також комунальне господарство, соціальна бюджетна сфера і населення.

Особлива увага повинна приділятися розширенню використання підземних вод. Це викликано необхідністю забезпечення резервним водопостачанням населених пунктів на випадок надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Існує нагальна потреба в створенні водопровідної мережі або альтернативного водозабезпечення в населених пунктах громади.

Земельні ресурси та ґрунти.

Найбільш поширеними на території Малинської громади є дерново-підзолисті глинисто-піщані ґрунти, включаючи їх глеюваті та глейові відміни. Легкий механічний склад обумовлює високу їх водопроникність, малу вологоємність і високу аерацію. Органічні речовини в них швидко мінералізуються і виносяться в глибинні горизонти. Водний режим цих ґрунтів нестійкий.

Землі з дерново-підзолистим ґрунтом містять невелику кількість родючого гумусу (не більше двох відсотків) і мають досить кислу реакцію ґрунту, оскільки містять велику кількість сполук заліза та алюмінію (рН коливається в межах чотирьох, п'яти одиниць), тому дані ґрунти не підходять для вирощування більшості культур, які потребують більш нейтрального ґрунту. З цієї причини для вирощування більшості культурних рослин на дерново-підзолистих ґрунтах проводиться додаткове вапнування, а також вносяться в ґрунт органічні та мінеральні добрива.

Також на території громади є:

- ясно-сірі та сірі опідзолені ґрунти, які сформувалися під густими лісами, із незначним поширенням трав'янистої рослинності та під зрідженими лісами відповідно. Верхній орний шар має глибину до 25-32 см, низький вміст гумусу. Нижня частина — підорна — щільна безгумусна. Природна родючість опідзолених ґрунтів вища у порівнянні з дерново-підзолистими ґрунтами;
- дернові та лучні ґрунти залягають у заплавах річок, на неглибоких пониженнях серед вододілів, по периферії боліт. Ґрунти завжди тією чи іншою мірою оглеєні внаслідок високого рівня залягання ґрунтових вод. Ці ґрунти сезонно надмірно зволожені, потребують осушення з регулюванням водного режиму. Вони значно краще забезпечені гумусом, вміст якого досягав 4 відсотків. Однак внаслідок перезволоження такі ґрунти мають нижчу оцінку;
- болотні ґрунти залягають невеликими площами в неглибоких блюдцеподібних зниженнях. В громаді ці ґрунти представлені лучно-, мулуватого-, торфуватого- та торфово-болотними ґрунтами і торфовищами.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є достатньо проблемним. Ерозія, зменшення вмісту гумусів, засолення, закислення, ущільнення ґрунтів є дуже поширеним явищем на землях території громади

Використання земель без чіткого еколого – економічного та соціального обґрунтування стає причиною виникнення багатьох негативних явищ як екологічної, так і економічної природи. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель та інших несприятливих явищ у переважній більшості випадків спричинені саме нераціональним використанням і нехтуванням законами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площі ріллі за рахунок схилівих земель призводить до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь. У результаті земельні ресурси деградують, забруднюються і виснажуються.

Водна і вітрова ерозії є найбільш суттєвим фактором зниження продуктивності земельних ресурсів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають. За антропоекоекологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), воно перебуває в середині загальноукраїнського діапазону і оцінюється як

несприятливе. Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів, підтримання позитивного балансу поживних речовин у них, важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

Земельний фонд громади становить 112734,4 га загальної території, зокрема з якого 50257,3526 га землі сільськогосподарського призначення, 51038,4 га землі лісгосподарського призначення, 1844,9983 га – землі житлової та громадської забудови та інші.

Частка сільськогосподарських земель, яка обробляється - 51 %, з них найбільшими землекористувачами - 10 %. Розподіл земель за видами угідь наведено в Таблиці 3.2.

Таблиця 2.4. Розподіл земель Малинської міської територіальної громади за видами угідь, га

Територіальна громада	Площа громади	Землі сільськогосподарського призначення	Землі житлової та громадської забудови	Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	Землі лісогосподарського призначення	Землі водного фонду	Інші
Малинська	112734,4	50257,4	1845,0	2220,6	51038,4	6951,4	421,6

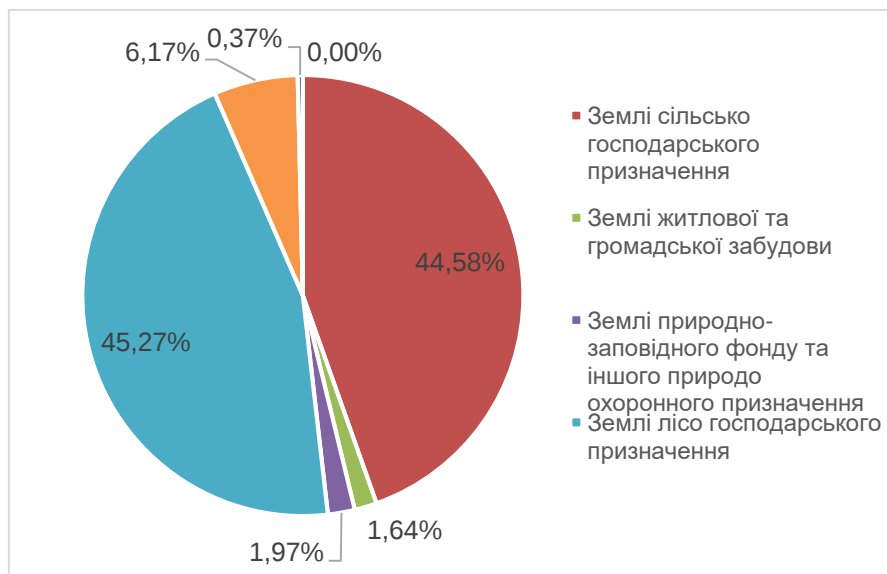

Рисунок 2.2. Розподіл земель Малинської міської територіальної громади за видами угідь, %

Природно-заповідний фонд.

Природно-заповідний фонд Малинської МТГ займає майже 2 % від всієї площі громади, тому важливий вплив має те, наскільки інформовані жителі громади про наявність таких територій та межі їх розташування, про умови використання таких земель, адже ризиком для природно-заповідного фонду є неправильне використання таких земель і можливе знищення природно-заповідних цінностей.

На території громади є такі природоохоронні території: заказники місцевого значення (ландшафтного типу – 9, лісового типу – 1, гідрологічного типу – 3, загальнозоологічного типу – 1) та пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Для прикладу:

Гамарня (заказник) - Гамарня — ландшафтний заказник місцевого значення в Україні. Розташований у межах Слобідського лісництва, кв.40, 41, 42, 43 (Філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП «Ліси України») та Ворсівського лісництва, кв. 10 (вид. 20, 23-31) (ДП «Малинський лісгосп АПК»). Площа 1132,67 га. Статус надано згідно з рішенням Житомирського облвиконкому від 03.12.1982 року № 489 та Житомирської обласної ради від

27.07.2017 №736. Створений з метою охорони природного комплексу, до якого входять: унікальні насадження хвойних та твердолистяних порід (300 га) і частина Малинського водосховища (795 га), що знаходиться на річці Ірша.

Заплава пам'яті Небесної Сотні (заказник) - ландшафтний заказник місцевого значення в Україні. Розташований на схід від села Любівичі. Площа 12,7073 га (в тому числі: землі водного фонду площею 1,9 га, розпорядник — обласна державна адміністрація; землі сільськогосподарського призначення площею 10,8073 га). Статус присвоєно згідно з рішенням обласної ради від 24.04.2020 року №2318/2-20/46 для збереження в природному стані частини заплави річки Тетерів — від річки до першої надзаплавної тераси. Особливою цінністю заказника є 14 старовікових дерев дуба звичайного, орієнтовного віку 300 років, заввишки 30-35 м, діаметром 1,2-1,6 м, а також популяція видів рослин, занесених до Червоної книги України: пальчатокорінник м'ясочервоний, пальчатокорінник травневий, любка дволиста. Також водяться види тварин і комах, занесені до Червоної книги України: орлан білохвостий, підорлик малий, махаон, вусач мускусний, красуня-діва.

Галове (заказник) - Галове — гідрологічний заказник місцевого значення. Розташований в межах Любівичського лісництва — квартал 39 (Філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України»). Площа заказника — 185 га. Статус надано згідно з рішенням Житомирського облвиконкому від 03.12.1982 року № 489. Низинні сфагнові болота є регуляторами ґрунтових вод та водного режиму прилеглих територій. Гніздується багато видів цінних птахів.

Щуче (заказник) - гідрологічний заказник місцевого значення в Україні. Розташований на південь від села Федорівка. Площа - 45,5 га. Статус надано згідно з рішенням Житомирського облвиконкому від 03.12.1982 року, № 489. Перебуває у віданні Філії «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України», Українське лісництво (кв. 72, вид. 14; кв. 73, вид. 6); Краснобоське лісництво (кв. 41, вид. 6; кв. 42, вид. 2, 17, 18, 20; кв. 43, вид. 4, 8, 11, 19, 23; кв. 47, вид. 2, 3, 22, 23). Створений з метою охорони низинного сфагново-осокового болота, яке є регулятором рівня ґрунтових вод прилеглих територій у басейні річки Ірша. В заказнику гніздуються водоплавні і болотні птахи, водиться близько 18 видів земноводних і плазунів. Є зарості багна, айру, валеріани, цінних видів лікарських рослин.

Парк імені Миклухи-Маклая - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, який розташований у місті Малин Житомирської області та названий на честь видатного мандрівника, антрополога, етнографа, географа, гуманіста Миколи Миколайовича Миклухи-Маклая. У парку-пам'ятці зростають 57 видів і форм деревних та чагарникових порід, зокрема деревних — 34 види, чагарникових — 22 види, чагарникових ліан — 1. У видовому складі переважають місцеві, аборигенні деревно-чагарникові види. Нечисленною є група інтродукованих видів декоративних, а також плодових видів, введених у дендрофлору парку порівняно недавно.

Територією громади проходить Смарагдова мережа UA0000348 Irsha river valley in Zhytomyr region (<https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-viewer>). Відповідно до оновленого переліку Ради Європи станом на грудень 2023 року площа Смарагдової мережі долини річки Ірша становить 10116,9 га (<https://rm.coe.int/draft-list-of-adopted-emerald-network-sites/1680ad54a1>). На її території знаходяться 18 видів тварин, птахів та рослин. Смарагдова мережа належить до континентального біогеографічного регіону.

Об'єкти історико-культурної спадщини

Малинський міський краєзнавчий музей, в якому зібрані старожитності та унікальні археологічні, історичні знахідки різних епох. В музеї відображена історія міста та громади від найдавніших часів до сучасності. В експозиції давньої історії Малищини широко представлені матеріали археологічних розкопок на Городищі, які протягом 2016-2019 рр. проводилися археологами. Серед них — зразки кераміки, предмети домашнього побуту, овруцькі пірофілітові пряслиця, зброя, збруя коня, прикраси тощо. Значна увага приділена показу розвитку ремесел краю в добу середньовіччя, особливо чорній металургії та виготовленню скла. В музеї чи не вперше в музейній практиці країни демонструється процес виготовлення в руднях криці з місцевої залізної руди, експонуються численні вироби з металу. Також в музейній колекції представлено предмети побуту та елементи зброї періоду Визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. В

експозиціях музею можна ознайомитися з широким спектром сільськогосподарської техніки поліщуків XVI-XIX ст. та інтер'єром давньої поліської хати і господарського реманенту.

Малинське городище. Городище - пам'ятник археології місцевого значення. Вважається, що з цього городища розпочалася історія Малина. Розкопки, які проводилися у 2015-17 рр. свідчать про те, що городище виникло в VI-VII ст. як укріплене поселення празько-корчацької археологічної культури. Ймовірно, тут мешкали загадкові племена неврів, які згодом зникли, а на місці їхнього поселення у VIII-X ст. з'являється одне з найдавніших городищ-«градів» літописних древлян. Біля нього проходив торговельний шлях з Києва у Західну Європу. Городище зазнавало численних руйнувань після нападів ворогів. У XVI-XVIII ст. на місці Городища існував дерев'яний замок, що належав знатним родам Єльців та Немиричів. Біля городища знаходилося середньовічне захоронення X-XIII століття, що складалося з 5 курганів. 1878 року три з них були розкопані відомим археологом Антоновичем.

Історико-краєзнавчий меморіальний музейний комплекс Малинського фахового коледжу створений 2015 року колективом коледжу. Історико-краєзнавчий меморіальний комплекс має п'ять складових частин:

- музей М.М.Миклухо-Маклая;
- експозиція «Родина Миклук і Малинщина»;
- оновлена історико-краєзнавча експозиція;
- музей історії коледжу;
- музей історії лісового господарства.

Експозиції музею представлені в трьох залах і розповідають про життя, навчання, подорожі та наукову діяльність Миколи Миколайовича Миклухо-Маклая. Серед експонатів: археологічні знахідки, автентичні копії скіфських прикрас, елементи побуту Київської Русі, зброя, монети, ордени і медалі та ін.

Культові релігійні споруди громади:

Свято-Миколаївська церква – центр духовного життя села Ворсівка. Відома з XVIII ст. Капітальний ремонт храму був проведений 1850 р. коштом місцевого поміщика З. Билини та громади села. Іконостас виготовлений в 1853 р., престол – у 1860 р. Миколаївська церква хрещата, однокупольна. Ймовірно, спочатку церква поєднувала в собі риси бароко і класицизму. Нині в храмі збереглося кілька старовинних ікон. Біля церкви є кілька старих надгробків періоду другої половини XVIII – XIX ст, серед них – місцевих священників та викладача Барського реального училища В.А.Григоровича.

Костел Св. Анни у Малині - кам'яний храм, збудований в оригінальному класично-грецькому стилі в 1884 р. за кошти, які заповіла княгиня С. Радзивілл. Нині в храмі проводиться богослужіння.

Поводження з відходами.

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в громаді, стоїть проблема поводження з відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх утилізації та знешкодження.

Інформацію про утворення відходів в динаміці за 2016-2020 роки наведено в Таблиці 3.10.

Таблиця 2.5. Утворення відходів I-III класів небезпеки на території Малинської міської територіальної громади та на території Житомирської області, т

Регіони / Роки	2016	2017	2018	2019	2020
Малинська міська територіальна громада	68,5	85,6	192,6	113	85,1
Житомирська область	887,1	993,9	1130,5	1205,2	н/д

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в громаді, стоїть проблема поводження з відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно

впливають на всі його компоненти.

Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх утилізації та знешкодження.

Основну складову в загальній масі відходів, що утворюються в громаді, займають тверді побутові відходи та виробничі відходи 4 класу небезпеки.

Таблиця 2.6. Підприємства - основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)

№ з/п	Назва	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітнього періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2021 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітнього року, т	Місце накопичення відходів
1	Приватне акціонерне товариство «Малинська паперова фабрика — Вайдманн»	Скоп (волокно, накопичуване на спорудах очисних)	IV	80,624	0,250	80,874	Житомирська обл. м.Малин, 5 км. до р. Ірша
2	Банкнотно-монетний двір Національного Банку України	Відходи очищення вод стічних	IV	63,361	1530	1 593,361	Житомирська обл., 4 км від м. Малина в північно-західному напрямку

Примітка. Вказуються підприємства, які накопичують значні обсяги промислових відходів за даними Екологічного паспорту Житомирської області 2021 року.

Діюче міське сміттєзвалище площею близько 3,1856 га експлуатується з 1980 року і на даний час перевантажене та відпрацьовало свій ресурс. На сміттєзвалище потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів, як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням, відходи тваринного походження, відходи домашнього господарства. При цьому, розроблено і затверджено проект відведення на земельну ділянку та виготовлено проектно-кошторисну документацію на полігон ТПВ із проектною потужністю 35,1 тис. куб. м / рік з терміном експлуатації 20 років.

В місті впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів:

Таблиця 2.7. Роздільне збирання твердих побутових відходів у м.Малин (станом на 01.01.2021 року)

Загальна кількість мешканців в населеному пункті, тис. чол.	Кількість населення, яке охоплено роздільним збиранням побутових відходів, тис. чол.	Відсоток населення охопленого роздільним збиранням побутових відходів, %	Рік впровадження роздільного збирання ТПВ	Об'єм ТПВ, що утворюється у населеному пункті, тис. м³ на рік	Об'єм ресурсоцінних компонентів в побутових відходах, що збираються роздільним	Кількість контейнерів за видами окремих компонентів. Перелік компонентів ТПВ, які збираються окремо.
26,1	26,1	100	2018	39	6	83 Пластик, скло

Примітка: дані Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Житомирської області у 2021 році.

Важливим питанням залишається вивіз побутового сміття від населення приєднаних територій та формування стихійних сміттєзвалищ на них, внаслідок відсутності організованої системи управління відходами. Кількість спецтехніки для вивезення сміття становить 4 одиниці, встановлено 558 сміттєвих баків. Наразі вивіз сміття здійснюється з 9 населених пунктів громади.

Основне завдання, яке постає перед громадою – це навчитися свідомо управляти побутовими відходами, сортувати сміття та позбавитися стихійних сміттєзвалищ. Свідоме поводження зі сміттям налагодить систему управління відходами та зведе до мінімуму вплив на екологію.

Здоров'я населення. Територіальний розподіл населення у Малинській міській ТГ охоплює міське населення (м.Малин та смт Гранітне) та сільське населення (75 сіл). Тенденція до скорочення населення через природні та міграційні процеси, яка спостерігається загалом у Житомирській області, посилюється у зв'язку з воєнним станом. За даними Малинської міської ради з 1.01.2021 року до 28.08 2023 р. чисельність населення скоротилась на 3 732 особи.(у 2022 р. порівняно з 2021 р. – на 680 осіб, і з 1.01 2022 порівняно з 28.08.2023 р. – на 3052 особи). Загалом середнє скорочення населення за період 2001-2022 років становила – 20,2%³.

Таблиця 2.8. Загальна чисельність населення Малинської міської ТГ у 2021-2023 роках

	Чисельність населення, осіб	Частка в загальній чисельності населення ТГ, %
На 28.08.2023 р.		
Малинська міська ТГ, усього	33671	100
Міське населення	24480	72,70
м. Малин	23277	69,13
смт Гранітне	1203	3,57
Сільське населення	9191	27,30
На 1.01.2022 р.		
Малинська міська ТГ, усього	36723	100
Міське населення	26516	72,21
м. Малин	25172	68,55
смт Гранітне	1344	3,66
Сільське населення	10207	27,79
На 1.01.2021 р.		
Малинська міська ТГ, усього	37403	100
Міське населення	26969	72,10
м. Малин	25587	68,41
смт Гранітне	1382	3,69
Сільське населення	10434	27,90

³ Паспорт Малинської міської територіальної громади: <https://2023-ias.tdukr.com/>

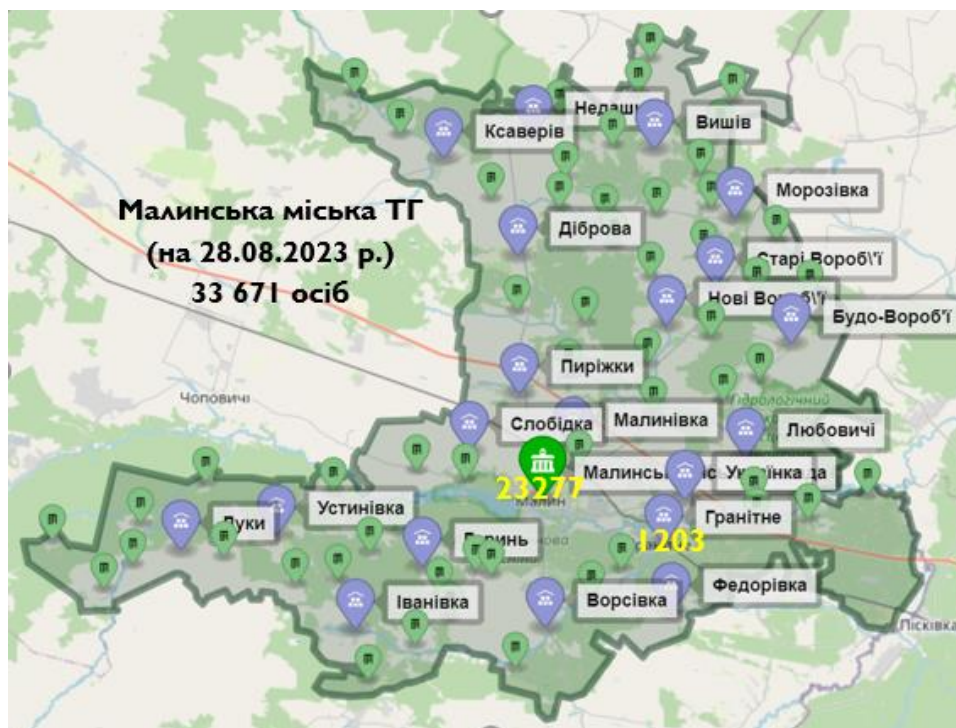

Рисунок 2.3. Географія розміщення міського населення Малинської міської ТГ (станом на 28.02.2023 р.)

У територіальній структурі населення безумовно переважає міська складова: в двох міських поселеннях громади проживає близько 72% загальної чисельності населення. При цьому в адміністративному центрі громади – в місті Малині концентрується 69% міського населення.

На 75 сіл сільського населення припадає близько 28% жителів громади. Густота населення в Малинській ТГ становить 32,6 осіб на кв.км.

в громаді є проблема спустошення сіл, а також наявність значної кількості малонаселених пунктів.

Таблиця 2.9. Гендерний розподіл населення у розрізі типів населених пунктів станом на 28.08.2023 р.

Показник	Разом	Чоловіки		Жінки		Діти до 18 років	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%
Міське населення	24480	9792	40	12294	50	2394	10
м. Малин	23277	9295	40	11701	50	2281	10
смт Гранітне	1203	497	41	593	49	113	10
Сільське населення	9191	4079	44	4334	47	778	9

За даними сектору реєстрації виконкому Малинської міської ради

У віковій структурі населення громади переважають особи працездатного віку: їх частка дорівнює 57%. При цьому досить високою є частка осіб старше працездатного віку – 24%. На осіб, молодше працездатного віку припадає 19% населення.

Таблиця 2.10. Вікова структура населення у розрізі старостинських округів

Місто/ Старостинський округ	Станом на 01.01. 2021			Станом на 01.01.2022			Станом на 28.08.2023		
	0-17	18-59	60+	0-17	18-59	60+	0-17	18-59	60+
місто Малин	5127	14938	5522	5079	14736	5357	4655	13500	5122
Гранітненський	373	1112	367	354	1098	352	342	991	375
Ворсівський	100	263	70	99	258	66	91	264	100

Горинський	104	336	143	101	333	137	100	290	110
Дібрівський	106	319	169	100	316	165	96	278	106
Луківський	154	363	129	150	356	126	115	335	127
Любовицький	128	422	180	121	420	174	110	319	121
Малинівський	182	671	199	173	666	190	238	689	261
Морозівський	149	394	206	151	387	195	107	309	117
Недашківський	185	565	239	185	556	226	166	483	183
Нововороб'ївський	177	540	199	171	530	196	152	443	168
Пиріжківський	119	402	163	113	397	159	137	398	151
Слобідський	303	722	293	290	714	285	206	597	228
Українівський	121	416	141	115	411	137	118	384	141
Устинівський	109	334	149	108	326	144	89	260	99
РАЗОМ	7437	21797	8169	7310	21504	7909	6722	19540	7409

З початку збройної агресії населення Малинської громади приймало **внутрішньо переміщених осіб**. За період 2014-2023 років загалом було зареєстровано 1772 особи, у тому числі в період після 24.02.2022 року – 1625 осіб. Середня частка внутрішньо переміщених осіб у чисельності населення територіальної громади наразі становить близько 4,8%⁴. На 1.08.2023 р. в громаді зареєстровано 1753 внутрішньо переміщених осіб.

За даними органів місцевого самоврядування Малинської громади, в період ведення активних бойових дій на території громади чисельність населення зменшилась орієнтовно на 30-35%, у тому числі було організовано евакуацію близько 3,5 тис. дітей та матерів. Наразі переважна більшість сімей повернулись.

Водночас, значна кількість населення змушена продовжити перебування поза межами громади, у переважній більшості через продовження дії військового стану в Україні, потенційну небезпеку обстрілів, через втрату роботи за місцем проживання та пошук іншої, мобілізації до лав ЗСУ, тощо. Орієнтовна кількість фактично переміщених з громади осіб до інших регіонів або держав без зняття з реєстрації наразі становить від 4 до 5 тис. осіб.

Успішна територіальна громада завжди дбає про здоров'я своїх мешканців. Мета планування в охороні здоров'я – покращення здоров'я населення та підвищення ефективності надання медичних послуг. Таке планування здійснюється з урахуванням державної політики у сфері охорони здоров'я та показників реального стану здоров'я населення громади.

З метою забезпечення розвитку громадського здоров'я в Малинській міській ТГ було ухвалено декілька місцевих програм:

- Програма розвитку охорони здоров'я Малинської міської територіальної громади на 2024-2026 роки;
- Програма "Протидії захворюванню на туберкульоз 2024-2026 роки" в Малинській міській територіальній громаді.

У територіальній громаді **мережа закладів** охорони здоров'я включає⁵:

- (1) Комунальне некомерційне підприємство «Малинський центр первинної медико-санітарної допомоги» Малинської міської ради
- (2) Комунальне некомерційне підприємство «Малинська міська лікарня» Малинської міської ради
- (3) Товариство з обмеженою відповідальністю «Пролісок+»
- (4) Товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний центр АТІВ-МЕД»

Комунальне некомерційне підприємство «Малинський центр первинної медико-санітарної допомоги» має в своєму складі 7 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, 2

⁴<https://2023-ias.tdukr.com/>

⁵<https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

фельдшерсько-акушерські пункти та 27 фельдшерських пунктів. У підприємстві зайнято 140 працівників, з них: 13 сімейних лікарів; 7 педіатрів; 52 медичні сестри та 16 осіб молодшого медичного персоналу.

Комунальне некомерційне підприємство «Малинська міська лікарня»(ММР). ММР віднесена до опорних закладів охорони здоров'я у госпітальних округах. Чисельність працівників закладу 261, а саме: 74 лікарів; 102 – середній медичний персонал; 43 – молодший медичний персонал; 42 – адміністративно-управлінський персонал. Лікарня має 158 ліжок-місць для госпіталізації громадян. КНП «Малинська міська лікарня» ММР надає медичні послуги жителям Малинської міської територіальної громади та сусідніх громад.

За даними НСЗУ, в Малинській громаді **укладено 34 965 декларацій**, статеві-віковий розподіл яких відображено на рисунку 5.1 і 5.2.⁶

Із загальної кількості укладених з лікарями декларацій майже 36% припадає на вікову групу 40-64 років. Загалом, 53% декларацій у громаді припадає на населення віком від 40 років і старше. Піраміда статеві-вікового розподілу декларацій представлена на рисунку у вигляді піраміди, яка візуалізує структуру населення громади.

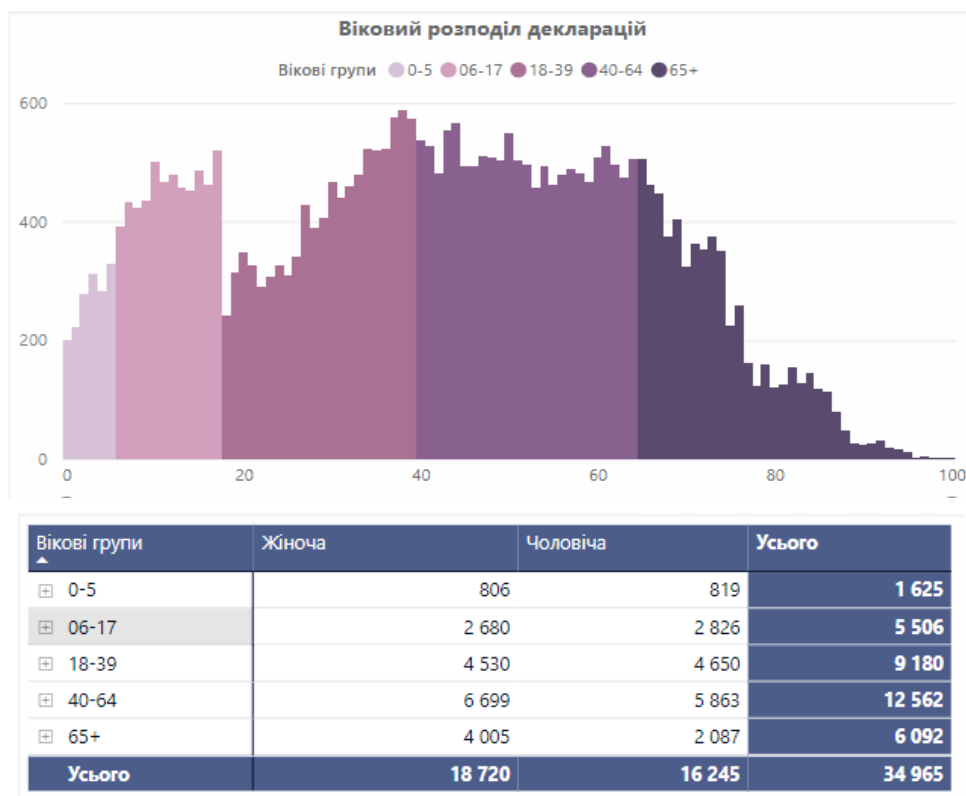

Рисунок 2.4. Віковий розподіл декларацій, укладених мешканцями Малинської громади

За даними Головного управління статистики у Житомирській області станом на 01.01.2021 в області нараховувалося 1208981 осіб постійного населення, у тому числі у міських поселеннях 714317 осіб (59,1% від загальної кількості населення) та 494664 особи (40,9%) у сільській місцевості. Загальне скорочення населення області протягом 2015-2020 років склало 47755 осіб, у тому числі міського – 21199, сільського – 26556 осіб. Показник загального коефіцієнта народжуваності знизився за останні п'ять років у 1,5 разів, показник смертності є одним із найвищих по Україні. Середня очікувана тривалість життя в області найнижча по регіонах у 2020 році.

Показник захворюваності на туберкульоз за 9 міс. 2021р. зріс на 8,3% в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року і становить 28,8 на 100 тис. нас., що свідчить про часткове відновлення виконання заходів протидії захворюванню туберкульозу в умовах реагування на виклики, пов'язані з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2. Житомирська область є одним із осередків активного спалаху COVID19 в Україні. Щоденне

⁶<https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

виявлення нових випадків коливається в межах 33-40% від кількості проведених досліджень. Станом на 01.11.2021 року в області підтверджено 117221 випадок коронавірусної хвороби та 2438 померлих. Медична галузь інтенсивно працює над подоланням наслідків пандемії: кількість закладів охорони здоров'я, що визначені для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 – 24.

Серед екологічних проблем, що можуть спричиняти негативний вплив на здоров'я населення варто виділити:

- 1) Забруднення атмосфери: провокує захворювання органів дихання, кровотворення, алергічні реакції, онкологічні захворювання, нервово-психічні розлади, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;
- 2) Забруднення водних ресурсів: погіршення анафелогенної ситуації у населених пунктах, збільшення кількості хвороб органів кровотворення, шлунково-кишкового тракту, сечовидільної, нервової, ендокринної систем, зниження імунітету, зменшення очікуваної тривалості та якості життя;
- 3) Забруднення ґрунтів: провокує потрапляння токсичних речовин в організм людини через продукцію городництва та садівництва. Забруднені ґрунти є ідеальним субстратом для появи шкідливих мікроорганізмів, гельмінтів, що сприяє більшому захворюваності людей та тварин;
- 4) Деградація геологічного середовища: сприяє погіршенню анафелогенної обстановки, умов проживання населення, санітарного стану житлових приміщень, що у підсумку провокує захворювання органів дихання, застуди, ГРВІ та зниження імунітету;
- 5) Проблема накопичення відходів: відходи є небезпечною основою для розмноження хвороботворних мікроорганізмів, вони забруднюють усі компоненти навколишнього природного середовища. Таким чином, накопичення відходів має загальну шкідливу дію на організм людини, що у підсумку може призвести до розладу будь-якої системи організму людини;
- 6) Наявність шумового, електромагнітного забруднення: спричиняє нервові розлади, підвищує втомлюваність, знижує імунітет, може бути причиною порушення сну.
- 7) Деградація біорізноманіття: зменшення кількості зелених рослин сприяє збільшенню забруднення атмосфери, пригнічує психоемоційний стан людини, може провокувати кількість збільшення хвороб органів дихання. В той же час інвазійні рослини активізують алергічні реакції в організмі людини, збільшення кількості кліщів, гельмінтів провокує серйозні неврологічні хвороби та захворювання шлунково-кишкового тракту.

В разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, що можуть спричинити загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що загострить екологічну ситуацію в громаді. Особливу загрозу становитиме забруднення поверхневих вод, що посилюватиметься природними катаклізмами.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Розвиток Малинської громади забезпечуватиме поєднання зусиль, скерованих на стимулювання її економічного зростання, із зусиллями, що спрямовані на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Малинської громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.1. Вплив цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Громада успішного комплексного розвитку									
1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	0	0	-	0	0	0	0	+	0
1.2. Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей	+	0	0	0	0	0	0	+	0
1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	+	0	0	0	0	0	0	+	0
Стратегічна ціль 2. Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал									
2.1. Впровадження інструментів належного врядування	+	0	+	0	+	0	+	+	0
2.2. Інноваційна освіта	+	0	0	0	0	0	0	+	0
2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	+	0	0	0	0	0	0	0	+
2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	+	0	0	0	0	0	0	+	0
Стратегічна ціль 3. Збалансована територія сталості і комфорту									
3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	+	0	0	0	+	0	+	+	0
3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	+	0	0	+	+	0	0	+	+

3.3. Збалансований розвиток територій громади	+	+	+	+	+	+	+	+	+
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від стаціонарних та пересувних джерел, зокрема від автотранспорту. Викиди, пов'язані з експлуатацією автотранспорту, негативно впливають на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів. Однак виконання завдання 3.3.4 «Розбудовувати безпечну та сучасну транспортну інфраструктуру» в рамках оперативної цілі 3.3. «Збалансований розвиток територій громади» передбачає розвиток сталих видів транспорту з меншим рівнем викидів, більш ефективну організацію та безпеку дорожнього руху для пішоходів та транспорту, розвиток велосипедної інфраструктури. Тому результатами виконання завдання будуть скорочення викидів від автотранспорту, покращення якості атмосферного повітря та ґрунтів,

Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Компенсаційними заходами є створення територій зелених насаджень обабіч автошляхів, що, окрім іншого, передбачено завданням 3.3.5 «Проводити екологічні акції благоустрою та озеленення території громади».

Автомобільний та залізничний транспорт, який проїжджає через територію громади, окрім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, спричиняє також акустичне забруднення, яке є одним з чинників розвитку серцево-судинних захворювань. Однак, розвиток сталих видів транспорту, часткова заміна на вело транспорт і більш оптимальна організація дорожньо-транспортної інфраструктури в рамках завдання 3.3.4 «Розбудовувати безпечну та сучасну транспортну інфраструктуру», а також виконання завдання 3.1.1. «Розробити сучасну просторово-планувальну документацію» дозволить оптимізувати транспортні потоки на території громади і знизить їх вплив на довкілля в цілому на території громади.

Стан та якість систем водопостачання та водовідведення й очисних споруд мають значний вплив на потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств. В межах оперативної цілі 3.2. «Модернізована та енергоефективна інфраструктура» передбачено виконання завдання 3.2.2. «Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення», що включає модернізацію та забезпечення безперебійної роботи стратегічних об'єктів з водопостачання громади шляхом проведення капітального ремонту та модернізацію гідровузла на р. Ірша у м. Малині, а також очисної станції підйому та подачі води, побудову нових комунальних очисних споруд, заміну застарілих водопровідних шляхів. Тобто можна очікувати, що реалізація Плану заходів з виконання Стратегії буде позитивно впливати на стан ґрунтів і поверхневих стічних вод та запобігання потрапляння їх у ґрунт і в поверхневі води.

Негативний вплив на ґрунти відбувається при підготовці території для будівництва будівель та споруд. Він обумовлений виїмкою ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, відведення поверхневих стічних вод, а також виїмкою родючого ґрунту для озеленення території. Однак мінімізувати цей вплив допоможе виконання завдання 3.1.1. «Розробити сучасну просторово-планувальну документацію» в межах оперативної цілі 3.1. «Забудова на засадах Нового європейського Баухауса» завдяки впровадженню європейських «зелених» стандартів в будівництві, і провдення реконструкції комунальних будівель та вулиць міста з урахуванням цих стандартів.

Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення роботи з поводженням ТПВ в межах завдання 3.3.7. «Запровадити сучасну систему управління ТПВ».

Біорізноманіття зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Розробка сучасної просторово-планувальної документації розвитку та озеленення території населених пунктів Малинської громади допоможе комплексно вирішити це питання, а активне залучення громадськості в межах завдання 3.3.5 «Проводити екологічні акції благоустрою та озеленення території громади»

гарантує зміну ставлення мешканців громади до розбудови сучасної території громади та здорового довкілля.

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стан його здоров'я у короткостроковому періоді в гіршу сторону не зміняться. Навпаки, в середньо- і довгостроковій перспективі очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади, оскільки реалізація заходів Стратегії, які передбачені оперативною ціллю 2.3. «Сучасна модель громадського здоров'я», сприяє розбудові ефективної мережі медичних послуг та забезпеченню умов для здорового способу життя населення, а завдання 2.3.4. «Розбудувати сучасну систему громадського здоров'я на основі цифровізації» дозволить створити сучасну інфраструктуру для сфери медицини та профілактики здоров'я мешканців громади.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді.

IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Екологічні проблеми Малинської міської громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Забруднення атмосферного повітря у громаді має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний вид забруднення не пов'язаний а великою часткою джерел забруднення повітря, а скоріше - із близькістю до обласного центру - м. Житомира, де розташовані промислові об'єкти.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності залишається сільське, лісове господарство, переробна промисловість, добувна промисловість, розроблення кар'єрів, транспорт, викиди забруднюючих речовин яких складають більше 77 % від загального обсягу викидів в атмосферне повітря. На території Малинської громади переважаючим видом діяльності є добування корисних копалин і розроблення кар'єрів, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, целюлозно-паперове виробництво, машинобудування, легка та харчова промисловість, сільське господарство.

Також, слід зазначити, що згідно інформації Державної екологічної інспекції внаслідок пожеж на нафтобазах, що були пошкоджені ракетно-бомбовими ударами, завдано збитків від забруднення атмосферного повітря Житомирщини на загальну суму 478,4 млн гривень.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду важливих автошляхів та високою інтенсивністю руху автотранспорту на її території. Близькість громади до адміністративного центра області міста Житомир та до столиці України міста Києва зумовлює пролягання через її територію декількох автомобільних шляхів, а саме автошляху Т-0607 Черняхів-Малин-Термахівка, автошляху Т- 0608 Овруч-Малин-Кочерів та автошляху міжнародного значення М-07 Київ-Ковель-Ягодин. Також через територію громади проходить Південно-Західна залізниця зі станцією «Малин», що знаходиться в місті Малині, яка має сполучення з Коростенем, Житомиром, Києвом, Львовом та іншими містами. Така розгалужена транспортна інфраструктура забезпечує проходження великої кількості транзитного транспорту, а також розташування на території громади АЗС. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), що можливе до 5-10 м від ліній руху автотранспорту шляхами.

Основними проблемами забруднення поверхневих вод у Малинській громаді є скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод і відсутність ефективної системи водовідведення, що, внаслідок концентрації на території громади великої кількості жителів (їх кількість постійно зростає) та підприємницьких структур, має негативний вплив на поточний стан

води. Зокрема, у громаді зафіксовано скидання промисловим підприємством зі зворотними (стічними) водами забруднюючих речовин: заліза, сульфатів, фосфатів, хлоридів і сухого залишку. Відповідно, тут виявлено перевищення вмісту забруднюючих речовин у водах р. Ірша.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади: зберігання ТПВ на присадибних ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Забруднення поверхневих вод також впливає на якість підземних, які частково використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

Забруднення ґрунтів на території Малинської міської громади зумовлене викидами в атмосферне повітря від підприємств і пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь, які, в підсумку, осідають на поверхню ґрунту. Впливають на екологічний стан громади наявні на її території сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства, які використовують хімічні добрива, пестициди, гербіциди. Водна і вітрова ерозії є найбільш суттєвим фактором зниження продуктивності земельних ресурсів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають. За антропоєкологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), воно перебуває в середині загальноукраїнського діапазону і оцінюється як несприятливе. Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів, підтримання позитивного балансу поживних речовин у них, важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

Окрім того, на території громади зафіксовані випадки несанкціонованого вивезення сміття. Серед низки екологічних проблем, які мають місце в громаді, стоїть проблема **поводження з відходами**, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх утилізації та знешкодження. Діюче міське сміттєзвалище площею близько 3,1856 га експлуатується з 1980 року і на даний час перевантажене та відпрацювало свій ресурс.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення **біорізноманіття**, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із «червонокнижним» статусом, є деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових - проведення лісгосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

- випалювання сухої рослинності у весняний період;
- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Загроза збереженню **територій з природоохоронним статусом** пов'язана перш за все із нереалізацією заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів. Хоча на території Малинської міської громади природоохоронні території займають незначну площу (2 % від всієї площі громади), варто виділити низку загроз і потенційних ризиків для функціонування системи природоохоронних територій у громаді:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;
- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів у прикордонних районах області, та інше);

- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси;
- тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій під час ведення будівельних робіт.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на **стан здоров'я мешканців** громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з недостатнім рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, рівнем оснащення сучасним функціонально-діагностичним та фізіотерапевтичним обладнанням. З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно змінити механізми фінансування та оптимізувати систему управління. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді очевидно зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального поводження із стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;
- через забруднення атмосферного повітря внаслідок проходження по території громади автошляхів та відносної близькості до обласного центру та великих промислових об'єктів регіону виникають хвороби дихальних шляхів, алергії, слизовотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легенів;
- через зниження показників родючості та збільшення хімічного навантаження на ґрунти у населення через неякісні продукти харчування можуть виникнути хвороби шлунково-кишкового тракту, нирок та інші.

V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання низки заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної зміни територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища. Комплексні заходи з охорони довкілля ґрунтуються на пропозиціях схем і проектів районного проектування та відповідних розділів прогнозів економічного та соціального розвитку підприємств, схем генеральних планів території.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та місцевому рівнях та пов'язані з дотриманням низки нормативних документів, зокрема:

- 1) Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;
- 2) Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019;
- 3) Програми охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2023-2027 роки, затвердженої розпорядженням начальника обласної військової адміністрації № 376 від 20 грудня 2022 року;
- 4) Програми заліснення Житомирської області на 2023-2027 роки, затвердженої розпорядженням начальника обласної військової адміністрації № 374 від 20.12.2022;
- 5) Програми Здоров'я населення Житомирщини на 2024 рік, затвердженої розпорядженням начальника обласної військової адміністрації № 590 від 06.12.2023.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

1. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015).
2. Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 року № 2354-VIII регламентовано процедурні аспекти стратегічної екологічної оцінки. Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів

із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Засади екологічної політики України регламентовані Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» 28.02.2019 року № 2697-VIII. Основні засади державної екологічної політики:

- 1) впровадження інструментів сталого (тобто виваженого) споживання природних ресурсів та виробництва;
- 2) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;
- 3) створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у тому числі природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;
- 4) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення та невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;
- 5) збереження і відновлення чисельності видів природної флори та фауни, в тому числі мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного та рослинного світу і типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;
- 6) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст (зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво);
- 7) забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;
- 8) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;
- 9) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану уражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;
- 10) стимулювання впровадження систем екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у тому числі на основі міжнародних систем сертифікації та маркування;
- 11) впровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері.

У цьому згаданому законі СЕО визначено одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затверджену Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 року №1363-р, розроблено з метою підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні. Реалізація Стратегії скерована на виконання Україною міжнародних зобов'язань в рамках Паризької кліматичної угоди щодо скорочення викидів парникових газів та адаптації до наслідків глобальної зміни клімату.

Основними екологічними загрозами для України є значний рівень забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, недосконала система державного нагляду (контролю) та моніторингу навколишнього природного середовища. Також склалася критична ситуація з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів.

Відповідно до Стратегії екологічної безпеки найбільш вразливими до наслідків зміни клімату в Україні є такі сфери як: біорізноманіття, водні ресурси, енергетика, громадське здоров'я, лісове господарство, прибережні території, рибне господарство, сільське господарство, ґрунти тощо. І саме на них буде скерована основна діяльність Уряду в межах реалізації документа.

Реалізація Стратегії досягнення цілей державної політики щодо екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату здійснюватиметься в два етапи. У результаті її впровадження очікується: зменшення рівня промислового забруднення, створення ефективної системи хімічної безпеки, забезпечення раціонального використання природних ресурсів; досягнення «доброго» екологічного стану вод, забезпечення сталого лісоуправління та підвищення адаптивної здатності лісових екосистем, створення правових та економічних підстав запровадження ієрархії поводження з відходами, підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні, посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату, стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях тощо. Впровадження стратегії відбуватиметься відповідно до розробленого і затвердженого Операційного плану реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, в якому регламентовані заходи на найближчі три роки.

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (від 06.06.95 №213/95-ВР), Водною стратегією України на період до 2050 року та планом її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134 та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 року №1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування. Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<https://data.gov.ua/dataset/water-use-permits>).

Основними нормативно-правовими актами у сфері екології та користування водними ресурсами є:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 р. №321, зі змінами та доповненнями).
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (від 11.09.1996 р. № 1100, зі змінами та доповненнями).
3. Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (затверджені наказом МОЗ № 400 від 12.05.2010 р.).

4. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (від 15.12.1994 р. №116).
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998р. № 2024, зі змінами та доповненнями).

Правове та інституційне регулювання та основні екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря регламентуються Законом України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р. № 2707-XII.

Єдина державна політика у сфері лісових відносин щодо забезпечення ефективного управління лісами на основі забезпечення сталого ведення лісового господарства, збереження біорізноманіття в лісах, адаптованого до кліматичних змін лісового господарства здійснюється відповідно до Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 - 2024 роках, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» від 20.06.2022 року № 2320-IX, Національним планом управління відходами до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117 та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно- ландшафтних та урбанізованих територій.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, у якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. №1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також, відповідно до ст. 8 інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059- VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України, Стратегія відповідає низці зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
 - проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищення комфортності сформованої міської забудови за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
 - вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
 - впровадження роздільного збору сміття;
 - вивезення твердих побутових відходів на полігон ТПВ, згідно з договором;
 - забезпечення загальної доступності Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом

здійснення публікації у друкованих засобах масової інформації та розміщення на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегія розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року відповідають встановленим на національному та регіональному рівнях цілям екологічної політики, враховують більшість з них і передбачають комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента.

На території Малинської міської громади за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення забруднюючих речовин викидів від стаціонарних джерел?		+		+
2. Збільшення забруднюючих речовин викидів від пересувних джерел?			+	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?		+		+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?		+		+
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?		+		+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+		+
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		+		+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження еколого небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		+
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	+
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття				
29. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
31. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
32. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
33. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		+		+
34. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	+
35. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?			+	+
Населення та інфраструктура				
36. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
37. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	+
38. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		+		+
39. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
40. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
41. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг				
42. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	+
43. Погіршення екологічного моніторингу?			+	+
44. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	+
45. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	+
Інше				
46. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		+
47. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
48. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
49. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	+
50. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
51. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді в гіршу сторону не зміняться. Навпаки, в середньо- і довгостроковій перспективі очікується покращення стану довкілля, умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади. Зокрема, до оперативної цілі 3.3. «Забезпечені території громади» включено завдання 3.3.5 «Проводити екологічні акції благоустрою та озеленення території громади» щодо залучення громадськості до практичного впровадження ідей щодо сталого розвитку та покращення стану довкілля в громаді, до оперативної цілі 2.3. «Сучасна модель громадського здоров'я» - завдання щодо впровадження системи для профілактики хвороб та діагностики з метою їх раннього виявлення, розбудови сучасної системи громадського здоров'я в громаді, ефективної мережі медичних послуг, а завдання 2.3.4. «Розбудувати сучасну систему громадського здоров'я на основі цифровізації» дозволить створити сучасну інфраструктуру для сфери медицини та профілактики здоров'я мешканців громади.

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Малинської територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Оперативна ціль 2.1. «Впровадження інструментів належного врядування» передбачає запровадження е-врядування та залучення громадськості до управління громадою, а також створення безпечних умов для життєдіяльності в усіх населених пунктах громади.

Оперативна ціль 3.1. «Забудова на засадах Нового європейського Баухауса» передбачає розробку сучасної просторово-планувальної документації з дотриманням європейських стандартів просторового розвитку.

Оперативна ціль 3.3. «Збалансований розвиток територій громади» передбачає виконання завдань щодо:

- забезпечення раціонального використання природних ресурсів і територій шляхом впровадження сучасних підходів до управління з урахуванням впливу на довкілля;
- запровадження системи поводження з відходами;
- розробки заходів з ресурсозбереження та енергоефективності;
- проведення капітального ремонту та модернізації водопровідної та каналізаційної систем;
- стимулювання підприємців та населення до використання та вироблення альтернативної енергії;
- стимулювання підприємців та населення до використання та вироблення органічних добрив.

Атмосферне повітря. Стратегія містить оперативну ціль 3.2. «Модернізована та енергоефективна інфраструктура», яка включає завдання щодо виконання заходів стосовно запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів на території Малинської громади. Ціль спрямована на вирішення декількох завдань: заходи з енергоефективності об'єктів комунальної власності громади, модернізацію інженерних мереж, енергоефективну модернізацію мереж зовнішнього освітлення. Шляхом виконання завдання 3.3.7. «Запровадити сучасну систему управління ТПВ» в межах цілі 3.3. «Збалансований розвиток територій громади» буде забезпечено зменшення обсягу звалищних газів (зокрема, метану, сірководню, що сприяють парниковому ефекту), що покращить якість атмосферного повітря у громаді. А в рамках завдання 3.3.4 «Розбудовувати безпечну та сучасну транспортну інфраструктуру» передбачені розвиток сталих видів транспорту, часткова заміна на вело транспорт і більш оптимальна організація дорожньо-транспортної інфраструктури, що дозволить зменшити транспортні потоки на території громади і знизить їх негативний вплив на атмосферне повітря.

Водні ресурси. Реалізація завдання 3.2.2. «Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення» в рамках оперативної цілі 3.2. «Модернізована та енергоефективна інфраструктура», що включає модернізацію та забезпечення безперебійної роботи стратегічних об'єктів з водопостачання громади шляхом проведення капітального ремонту та модернізацію гідровузла на р. Ірша у м. Малині, модернізацію очисної станції підйому та подачі води, побудову нових комунальних очисних споруд, заміну застарілих водопровідних шляхів, позитивно впливатиме на санітарно-екологічний стан водних ресурсів - як поверхневих вод, так і підземних, шляхом покращення стану водозаборів та стічних вод. Тобто можна очікувати, що реалізація Плану заходів з виконання Стратегії буде позитивно впливати на стан ґрунтів і водних ресурсів, сприятиме відновленню, підтриманню задовільного санітарно-екологічного стану річок, інших водойм на території громади.

Також внеском для нормалізації стану водних ресурсів може слугувати виконання завдань оперативної цілі 3.1. «Забудова на засадах Нового європейського Баухауса», яка спрямована на дотримання європейських стандартів просторового розвитку і комплексно впливає на стан природних ресурсів в громаді та зниження антропогенного впливу на них.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити негативний вплив на наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду, яких у громаді налічується 14 – це заказники місцевого значення (ландшафтного типу – 9, лісового типу – 1, гідрологічного типу – 3, загальнозоологічного типу – 1) та пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення.. Крім того, Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка може спричинити збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси. Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. Оперативна ціль 1.2. «Підтримка стартапів та креативних бізнес-ідей» та виконання завдання 1.2.2. «Запровадити систему підтримки в громаді органічного та нішевого аграрного виробництва» в межах цілі зорієнтовані на впровадження екологічних та інноваційних технологій у сільському господарстві, що у перспективі призведе до більш ощадного і раціонального використання існуючих площ сільськогосподарських земель. Орієнтування на ведення органічного сільського господарства дозволить мінімізувати використання хімічних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин, кормових добавок. Крім того, в межах завдання 3.2.2. «Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення» передбачено облаштування водосховища як рекреаційної зони, збереження локального природного біорізноманіття, а завдання 3.3.5 «Проводити екологічні акції благоустрою та озеленення території громади» націлене на поліпшення стану природного навколишнього середовища і має на меті більш активне залучення громадськості у цьому процесі.

Оперативна ціль 3.2. «Збалансоване просторове зонування території» передбачає виконання завдань щодо створення комплексного плану просторового розвитку громади з урахуванням європейських стандартів просторового розвитку, паперової та електронної бази документів з землекористування та містобудування, проведення інвентаризації земель, у тому числі земель лісового фонду, природно-заповідного фонду, водно-болотних угідь, територій національної екологічної мережі, Смарагдової мережі.

Розвиток системи управління відходами (зокрема, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ), який планується у межах реалізації оперативної цілі 3.3. «Збалансований розвиток територій громади» дозволить знизити обсяг токсичних речовин, які потрапляють у ґрунт внаслідок перегнивання сміття або наявності у відходах небезпечних речовин. Розвиток ефективної системи водовідведення, передбачений тією ж оперативною ціллю, також дасть змогу уникнути негативного впливу на ґрунти, адже націлений на будівництво каналізаційних мереж та очисних споруд. Це прямо впливатиме на зменшення обсягів каналізаційних стоків, які потрапляють у ґрунти. У Стратегії передбачені заходи з інженерного захисту території. Виникнення небезпечних інженерно-геологічних процесів і явищ та інших чинників, які негативно впливають на стан ґрунтів, не прогнозується. Оцінка фактичного впливу здійснюватиметься на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

Відходи. Реалізація завдання 3.3.7. «Запровадити сучасну систему управління ТПВ» позитивно вплине на ситуацію з відходами у Малинській територіальній громаді. Завдання націлене на вирішення проблем громади системно за такими напрямками: побудова нового полігону ТПВ, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ; просвітницька діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; придбання техніки та контейнерів для збору ТПВ, запровадження і поширення сортування сміття – встановлення спеціальних контейнерів європейського стандарту з плоскою кришкою для розподільного збору відходів в населених пунктах громади.

Кліматичні умови. Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть впливати на глобальне потепління. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат. Натомість, реалізація завдань у межах різних оперативних цілей, а саме завдань 1.2.2. «Запровадити систему підтримки в громаді органічного та нішевого аграрного виробництва», 3.2.2. «Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення», 3.2.3. «Здійснити енергоефективну модернізацію мереж зовнішнього освітлення», 3.3.8. «Забезпечити раціональне використання природних ресурсів і територій» в комплексі дозволить знизити викиди CO₂ в атмосферу, сприятиме збалансованому та більш сталому споживанню ресурсів. Зокрема, впровадження у громаді заходів з енергоефективності в межах завдання 3.2.1. «Підвищити енергоефективність об'єктів комунальної власності громади» у середньо- та довгостроковій перспективі сприятимуть зниженню залежності (зокрема, комунальних установ) від палива, яке може продукувати парникові гази, а також зменшенню емісії CO₂.

Біорізноманіття. У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду, Смарагдової мережі. Водночас, покращенню стану біорізноманіття може сприяти реалізація завдання 3.8. «Забезпечити раціональне використання природних ресурсів і територій».

Природно-заповідний фонд та культурна спадщина. Малинська міська територіальна громада має потужний потенціал для розвитку туристичної діяльності (сприятливі природно-кліматичні умови, історико-культурний потенціал, архітектурні пам'ятки, об'єкти природно-заповідного фонду тощо). Розвиток цього напрямку передбачений у межах реалізації завдань 1.1.2. «Розробити бренд та маркетингову стратегію громади», 1.1.4. «Розвивати інвестиційну активність у громаді», 1.1.5. «Розробити інструментарій підтримки інвестиційної активності», 1.2.3. «Створити умови для генерації та збору креативних бізнес-ідей в громаді», 1.3.1. «Провести аналіз потенціалу формування кластерів у громаді та створити умови для стимулювання розвитку кластерних ініціатив». Операційна ціль 3.3. «Збалансований розвиток територій громади», що включає завдання 3.3.2. «Створити зони відпочинку та дозвілля для мешканців громади із облаштуванням вільного доступу для осіб з інвалідністю», 3.3.9. «Розбудувати туристичну спроможність громади на засадах моделі інтегрованого кластерного підходу. Підвищити туристичну привабливість Малинської громади», а також завдання 3.2.2. «Підвищити енергоощадність та модернізувати системи водопостачання та водовідведення» передбачають розвиток в громаді рекреаційної діяльності.

Тобто можна констатувати, що впровадження Стратегії та Плану заходів сприятиме розвитку рекреаційних зон в громаді та осередків дозвілля з урахуванням заходів щодо збереження культурної та природної спадщини на території громади.

У процесі реалізації Стратегії не передбачається негативного впливу на наявні об'єкти природно-заповідного фонду.

Населення та інфраструктура. Виконання завдань в рамках оперативних цілей 2.2. «Інноваційна освіта», 2.3. «Сучасна модель громадського здоров'я» та 2.4. «Насичене культурно-спортивне життя громади» (2.4.1. «Розбудувати мережу сучасних культурних закладів», 2.4.3. «Розвинути спортивну інфраструктуру та забезпечити її сучасним обладнанням»), а також окремих завдань 3.1.4. «Створити сучасні громадські простори на основі міжнародних стандартів», 3.3.1. «Створити умови для самореалізації та самозайнятості молоді та жінок у сільській місцевості», 3.3.2. «Створити зони відпочинку та дозвілля для мешканців громади із облаштуванням вільного доступу для осіб з інвалідністю», 3.3.3 «Створити сучасні простори для комунікації та відпочинку мешканців у селах» має призвести до покращення стану здоров'я населення громади, підвищення рівня соціального захисту пільгових категорій населення, популяризації і пропагування здорового способу життя, а також всебічного розвитку населення всіх вікових категорій та населених пунктів громади.

Реалізація окремих завдань оперативних цілей 2.4. «Насичене культурно-спортивне життя громади» (зокрема, щодо формування сучасних осередків дозвілля, удосконалення управління майном комунальної власності) та 3.3. «Збалансований розвиток територій громади» (зокрема, щодо створення умов для самореалізації та самозайнятості молоді та жінок у сільській місцевості, зон відпочинку та дозвілля для мешканців громади із облаштуванням вільного доступу для осіб з інвалідністю, сучасних просторів для комунікації та відпочинку мешканців у селах, покращення дорожньо-транспортної та комунальної інфраструктури) завдяки модернізації існуючих та створенню нових інфраструктурних об'єктів сприятиме зростанню рівня благоустрою населених пунктів і підвищенню якості життя їхніх мешканців.

Важливо зазначити, що процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро. Через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки селищної ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проєктом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті селищної ради проєкти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення. Зважаючи на зазначене, у громаді відсутні підстави для виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. Натомість Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та

бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас у Стратегії та Плані заходів закладено заходи з розвитку системи управління відходами та підвищення культури мешканців громади щодо поводження із ТПВ, зміцнення екологічної безпеки та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також заходи з енергоефективності комунальних будівель.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Навпаки, реалізація усіх оперативних цілей Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації у громаді.

VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Атмосферне повітря і клімат. Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом) в атмосферу на якість повітря та клімат, доцільно:

- створити території зелених насаджень обабіч автошляхів;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки громади.

Водні ресурси. Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідно:

- здійснити поступову заміну зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення;
- здійснити ремонт/модернізацію/будівництво очисних споруд із застосуванням новітнього обладнання та технологій;
- здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства;
- провадити регулярне очищення водних об'єктів громади.

Земельні ресурси. Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- здійснити рекультивацію земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- провести інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи;
- створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- запровадити громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади;

- здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухою та незаконної вирубки лісів;
- здійснювати ліквідацію аварійних, фаутих дерев та сухою;
- провести закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Поводження з відходами. Для запобігання забрудненню території громади ТВП, у т. ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно здійснювати моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасно їх ліквідовувати;
- встановити контейнери для сортування сміття (скло, папір, пластикові пляшки та змішані відходи) в населених пунктах громади;
- вдосконалити систему збирання та вивезення сміття (графіки вивезення) на усій території громади;
- активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ТПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо формування екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку;
- сприяти створенню кластерів з перероблення промислових та твердих побутових відходів, у т.ч. через налагодження міжмуніципального співробітництва у галузі перероблення відходів.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважає більшість заходів, рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів до Стратегії для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії, були враховані під час підготовки завдань з реалізації оперативних цілей Стратегії.

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані заходи будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Стратегія розвитку територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблені на довгостроковий період і є плановим документом. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, кліматичні умови. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребують розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів може бути розглянутий і інший сценарій розвитку: *гіпотетичний «нульовий»*, за яким Стратегія та План заходів не затверджуються, а більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію. Гіпотетичний сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану громади, тобто такий, коли зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники розвитку будуть залишатись «малорухомими», а це стримує процеси збалансованого (сталого) розвитку громади. Реалізація гіпотетичного «нульового» сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, що будуть значною перешкодою для набуття комфортних умов життя та добробуту населення. Відтак, за результатами аналізу, визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток Малинської міської громади є ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах її території.

Натомість, у Стратегії розглянуто два сценарії можливого розвитку громади, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що ґрунтуються на припущеннях песимістичного та стримано оптимістичного розвитку.

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку територій формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, з огляду на продовження війни (до 2025 року) / її перехід у заморожений стан, що не дозволяє сформувати стимули для розвитку країни, регіону, громади. Хід песимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

- Затяжна війна та значне погіршення соціально-економічної ситуації, зумовлене нею, може стати вагомим проблемою для Малинської громади в близькій перспективі (2-3 роки). Вона проявиться передовсім у зміні статеві-вікової структури населення громади та втраті висококваліфікованих спеціалістів («відтік мізків»). Погіршення демографічна ситуації в громаді погіршуватиметься у зв'язку з мобілізацією значної частини чоловічого населення, міграцією жінок з дітьми в інші країни на початку повномасштабного вторгнення. Також війна суттєво погіршить стан фізичного та психічного здоров'я населення. Крім того, імовірним наслідком втрати людського ресурсу у громаді буде посилення концентрації населення в адміністративному центрі громади, що призведе до зростання диспропорцій розвитку територій громади, збереження попиту на соціальні послуги у адміністративному центрі Малин та його зниження у інших населених пунктах.
- Тривала війна спричинила скорочення обсягів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до бюджетів територіальних громад, внаслідок чого відбулося майже повне перекладання повноважень у соціальній сфері на бюджети громад. Через високе навантаження соціальною складовою бюджет громади не в змозі фінансувати програми з впровадження енергоощадних технологій, розвитку туристичної інфраструктури, створення місць для проведення дозвілля, розвитку дорожньої та соціальної інфраструктури. Сільські території занепадають, дороги ремонтуються «ямковим методом».
- Суттєве скорочення/зміна логістичних ланцюгів та експорту продукції місцевих підприємств може мати наслідком зменшення податкових доходів. Ризики, які виникли у сільськогосподарському секторі та зумовлені війною, матимуть більш негативний вплив на розвиток малих фермерських господарств, у яких менший запас міцності порівняно з великими агрохолдингами, і загрожують їх існуванню. Наслідком цього, імовірно, є втрата громадою перспективного напряму економічної діяльності.
- Якщо донорська підтримка буде скорочена, то частина соціальних та економічних видатків, які фінансувалися з державного бюджету, може виявитися недофінансованою. Скорочення надходжень в місцеві бюджети спричинить необхідність переосмислення пріоритетів щодо реалізації запланованих програм та планів. Соціальні питання та вирішення проблем, пов'язаних з воєнною ситуацією, будуть мати перевагу над розвитковими проектами, Натомість питання модернізації і розвитку комунальних мереж, збереження навколишнього природного середовища буде відкладене у часі.

- Екологічна ситуація в громаді погіршиться. Стан земель в громаді продовжуватиме погіршуватися. Проблеми поводження з відходами не вирішуватимуться внаслідок пріоритетності інвестування в розв'язання більш нагальних, пов'язаних з ситуацією війни, проблем та необхідності залучення інвестицій великого обсягу, що є дуже малоймовірним під час війни. Відсутність сучасних природоохоронних заходів та неспроможність місцевої влади ефективно впроваджувати нові підходи до управління відходами, передусім через брак фінансових ресурсів, не дозволять гарантувати збереження довкілля на нинішньому рівні, через що виснажуватимуться лісові та земельні ресурси, а площі деградованих/малопродуктивних земель зростатимуть. Зростатиме й рівень залісненості чагарниками деградованих/малопродуктивних земель.
- Дуже велика кількість руйнувань та пошкоджених об'єктів у громаді потребують відновлення, що визначає необхідність встановлення пріоритетів, а це може викликати соціальну напругу та незадоволення мешканців. За зниження обсягів донорської допомоги можливість фінансування відбудови зруйнованих та пошкоджених об'єктів буде суттєво обмежена внаслідок недостатньо компетентності щодо подання заявок на гранти та конкурси.

Модернізаційний сценарій (оптимістичний) базується на припущеннях, за яких формуються більш сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує власні сильні сторони (конкурентні переваги) та можливості з метою нівелювання ризиків, які виникають з огляду на умови суспільно-економічного розвитку країни. Основним фактором цього сценарію є ймовірність завершення війни не пізніше 2024 року. Хід стримано-оптимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

- Завершення війни перемогою України сприяє стабілізації демографічної ситуації в країні (сюди повертається частина населення, яка виїхала на перших етапах після повномасштабного вторгнення РФ; частина ВПО повертаються додому, інші ВПО інтегруються у приймаючих громадах). У Малинській громаді відбувається поживлення міграційних процесів внаслідок переселення сюди нових мешканців, що є результатом її вигідного місцерозташування та доступу до обласного центру. Збільшення кількості населення у громаді забезпечує зростання попиту на адміністративні і соціальні послуги (дошкільної та загальної середньої освіти, охорони здоров'я тощо), що стимулює органи місцевого самоврядування забезпечити повсюдність отримання та покращити якість надання цих послуг.
- Крім поліпшення демографічної ситуації та розширення трудового потенціалу, зміна світогляду цих людей за час проживання за кордоном сприятиме впровадженню інноваційних моделей та рішень, а також посилить вимогливість до якості надання послуг з боку органів влади та вплине на очікування щодо прозорості та підзвітності громади перед населенням. Це, а також розвиток волонтерського руху та громадської активності в громаді під час війни призведе до формування в дієвих механізмів взаємодії влади, бізнесу, громадськості щодо обговорення та вирішення проблем.
- Малинська громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного відновлення, відбудови та модернізації України. Створення та розвиток проектного офісу дасть можливість Малинській громаді суттєво підсилити спроможність у залученні грантового фінансування та реалізації грантових проєктів, що за умови надання донорами заявленого рівня підтримки Україні відкриє для громади можливості реалізації значної кількості амбітних проєктів.
- Налагодження співпраці з інноваційними екосистемами національного рівня та розвиток міжнародної співпраці дає можливість сформувати навколо Малина регіональну інноваційну екосистему зі спеціалізацією на добувній галузі промисловості, будівельну галузь, лісове та сільське господарство. Все це сприятиме активному формуванню іміджу інвестиційно-привабливої громади, що невдовзі результуватиме у залученні значних обсягів інвестицій в громаду.
- Розбудова в громаді готельно-туристичної сфери отримує новий поштовх, чому сприяють наявність земельних ділянок, культурних та історичних об'єктів, природно-заповідного фонду, а також дух та налаштованість мешканців на перетворення громади у відмітне та відоме місце.

- Малинська громада націлена на залучення коштів з ДФРР, МТД та грантових коштів. Маючи чіткий план модернізації інженерної та соціальної інфраструктури у середньостроковій перспективі, органи місцевого самоврядування використовують усі можливості для залучення фінансового ресурсу ззовні. Зважаючи на невисокий рівень фінансової спроможності громади, це дає змогу значно підвищити рівень комфорту для мешканців, покращити стан доріг в громаді та рівень надання адміністративних і соціальних послуг. Активізація в Україні діяльності міжнародних фондів та організацій дозволяє громаді працювати над залученням «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля, що, серед іншого, сприяє підвищенню рівня екологічної свідомості населення.
- Громада реалізує потужний потенціал розвитку сільського та лісового господарства, забезпечуючи при цьому управління земельними ресурсами на засадах сталого розвитку. Громада активно підтримує фермерський рух на своїй території. У сільських територіях поступово налагоджується виробництво і переробка органічної та екологічно чистої продукції. Формуються місцеві продуктові бренди, а місцева продукція популяризується на фестивалях і святкуваннях, які стають відомими у регіоні і приваблюють щораз більше учасників. Тут налагоджується виробництво і переробка органічної та нішевої сільськогосподарської продукції. Формуються місцеві продуктові бренди.
- Громада націлена на вирішення питання нерівномірності розвитку населених пунктів, що вимагає забезпечення рівного доступу населення до соціальних послуг високої якості та ринку праці. Для цього громада прагне активно впроваджувати численні інфраструктурні проекти (ремонт доріг, модернізацію комунальної інфраструктури та інженерних мереж), завдяки чому покращиться якість довкілля та рівень захисту навколишнього середовища, впроваджуватимуться нові підходи до поводження з побутовими та небезпечними відходами, упроваджуватимуться високотехнологічні способи їх утилізації з врахуванням кращих міжнародних практик. Запроваджено систему роздільного сортування сміття у всіх населених пунктах громади, майже усі домогосподарства громади уклали договори про централізований збір і вивезення сміття.

В основі Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади закладено *Модернізаційний сценарій (оптимістичний)*. Стратегія поряд з економічними та соціальними цілями містить декілька цілей, які передбачають виконання завдань щодо покращення екологічного стану громади, а також здоров'я населення, просвітницькі заходи з цих питань. Зокрема оперативна ціль 2.3. «Сучасна модель громадського здоров'я» передбачає розбудову сучасної системи громадського здоров'я в громаді, оперативні цілі 3.1. «Забудова на засадах Нового європейського Баухауса», 3.2. «Модернізована та енергоефективна інфраструктура», 3.3. «Забезпечені території громади» включають значну кількість заходів щодо планування територій з урахуванням сучасних міжнародних стандартів, енергоефективності, різноманітні екологічні акції, та здійснюють безпосередній вплив на покращення стану довкілля шляхом забезпечення раціонального використання природних ресурсів і територій.

Включення даних оперативних цілей означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований розвиток, і тому не потребують альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованих Стратегії та Плану заходів. Жодні ускладнення у ході виконання СЕО для Робочої групи (у тому числі щодо недостатності інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) не виникали.

ІХ. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Важливим аспектом виконання Стратегії Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з виконання Стратегії є проведення своєчасного та всебічного моніторингу наслідків їх реалізації у контексті впливу на довкілля та здоров'я мешканців

громади. Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля з метою:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, чи Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документу державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднюється один раз на рік органом місцевого самоврядування на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет. У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, органи місцевого самоврядування вживають заходів для їх усунення.

Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 21.12.2022 №265 затверджено Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. Відповідно до вказаного документу моніторинг реалізації Стратегії та Плану заходів проводиться з метою відстеження та аналізу динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до стратегічних, оперативних цілей та завдань, визначених у Стратегії.

Моніторинг наслідків для довкілля проводиться відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272. Відповідно до пункту 5 Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1. Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, на умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації документу державного планування буде здійснюватися структурним підрозділом Малинської міської ради, яка визначатиме періодичність моніторингу, перелік індикаторів, та забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу буде здійснено низку заходів:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників буде проведено аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії та Плану заходів);
- порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників буде проведено аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії та Плану заходів).

Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документу державного планування;

- виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Оскільки Стратегія Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів є документом державного планування з обмеженим терміном дії, пропонується здійснювати моніторинг його виконання, обмежившись періодом року прийняття Стратегії та Плану заходів до кінця строку його дії (2027 рік). Моніторинг виконання Плану заходів з реалізації Стратегії здійснюється на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження кожного проекту місцевого розвитку. Крім того, раз на рік у рамках організаційних заходів з реалізації Стратегії проводиться моніторинг індикаторів з метою виявлення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, які можуть виникати при виконанні Плану заходів.

Слід зазначити, що деякі індикатори дозволяють оцінити прямі наслідки впливу реалізації заходів Стратегії на довкілля, інші – опосередковані фактори впливу. Для якісного проведення моніторингу необхідне забезпечення регулярності збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування комплексу природоохоронних заходів у майбутньому.

Для моніторингу даних впливів пропонується використання таких екологічних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля:

Атмосферне повітря і клімат:

- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел;
- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел;
- обсяг споживання енергоресурсів установами комунальної власності;
- обсяг споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців;
- кількість об'єктів, на яких використані сучасні енергозберігаючі технології та матеріали.

Водні ресурси:

- частка житлового фонду, підключеного до централізованої системи водопостачання; частка житлового фонду, забезпеченого водовідведенням;
- обсяги забору та використання води;
- обсяг скидання зворотних вод у водні об'єкти у водні об'єкти;
- обсяги скидання очищених і недостатньо очищених вод у водні об'єкти;
- протяжність очищених прибережних смуг річок та водойм;
- кількість проведених ремонтів/модернізацій мереж водопостачання і водовідведення;
- якість питної води;
- якість води у річках громади.

Біорізноманіття:

- частка прибраних узбіч, парків, скверів, місць загального користування;
- кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутичних дерев та сухоостою, обрізки дерев;
- кількість висаджених саджанців дерев і квітів, розбитих клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- площа території громади, очищена від борщівника Сосновського, амброзії.

Земельні ресурси та ґрунти:

- площа рекультивованих земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу, тис. га;
- кількість лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та ползахисних смуг, од;
- частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території громади, %;
- частка площі деградованих земель у загальній площі території громади, %;
- вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь, %;
- частка зелених насаджень від загальної площі населеного пункту, %;
- площа лісового фонду, тис. га та лісистість території громади, %;

- площа території екологічної мережі, тис. га;
- кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, од.;
- площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду, тис. га;
- площа водно-болотних угідь, тис. га.

Відходи:

- обсяг утворення ТПВ на території громади;
- обсяг утворення промислових відходів на території громади;
- кількість встановлених контейнерів для сортування сміття;
- частка мешканців громади, які уклали угоди на вивезення ТПВ;
- частка ліквідованих стихійних сміттєзвалищ у загальній кількості таких сміттєзвалищ;
- кількість організованих пунктів прийому вторинної сировини;
- кількість мешканців громади, залучених до просвітницьких заходів з належного поводження з ТВП.

Здоров'я населення:

- зростання/зменшення звернень мешканців до закладів охорони здоров'я;
- коефіцієнт смертності від основних хвороб;
- природний приріст (скорочення) населення громади;
- частка оновленої матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я у громаді;
- рівень радіаційного фону;
- кількість осіб, залучених до заходів з питань підвищення екологічної культури та профілактики здоров'я у громаді.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії та Плану заходів, в т. ч. для довкілля та здоров'я населення, в розрізі впровадження кожного проекту місцевого розвитку наведено в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	ІНДИКАТОРИ	Одиниці виміру	ДЖЕРЕЛО ДАНИХ
1.1. Маркетинг території громади та залучення інвестицій	Розбудований індустріальний парк	Наявність Обсяг витрат, грн	Малинська міська рада
	Наявний смарт-облік інвестиційних активностей громади	Наявний програмний продукт Реєстр створено	Малинська міська рада
	Наявна маркетингова стратегія	Наявність Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Виготовлено бренд громади і брендovanу продукцію	Наявність Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Наявна дорожня карта інвестора	Наявність Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
1.2. Підтримка стартапів та	Навчальні заходи для бізнесу	Кількість заходів, одиниць	Малинська міська рада

креативних бізнес-ідей		Кількість учасників – осіб (у тому числі чоловіків, жінок)	
	Залучено грантів на підтримку стартапів	Обсяги залучених коштів, грн	Малинська міська рада
	Кількість суб'єктів підприємництва в громаді	Кількість осіб -ФОПів (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
	Кількість стартапів	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Площа земель, де ведеться органічне фермерство	га	Малинська міська рада
	Площа лісосмуг	га	Малинська міська рада
	Впроваджено новітні технології та методи ведення сільського господарства	Наявність	Малинська міська рада
1.3. Впровадження кластерного підходу та цифрових технологій	Функціонує «Креативний кластер»	Кількість учасників, осіб (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
	Кількість населених пунктів громади з широкопasmовим інтернетом	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Навчальні заходи з цифрової грамотності	Кількість – одиниць, Слухачів – осіб (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
	Кількість населення з цифровими навичками (цільовий показник цифрової грамотності – 70% населення)	Кількість осіб (у тому числі чоловіків, жінок) Частка в загальній кількості населення, %	Малинська міська рада
	Кількість користувачів е-послуг	Кількість осіб	Малинська міська рада
	Придбане матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів для цифрових технологій	Обсяги витрат, грн Кількість закладів, для яких придбано – одиниць	Малинська міська рада
	Наявне інформаційне, навчальне та методичне забезпечення дистанційної освіти	Кількість закладів, здатних забезпечити дистанційну освіту - одиниць, Кількість учнів з доступом до дистанційного навчання –осіб, Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
2.1. Впровадження інструментів належного врядування	Наявні е-сервіси в громаді (адміністративні, соціальні, навчальні)	Кількість сервісів - одиниць, Кількість користувачів - осіб	Малинська міська рада
	Єдина система електронного документообігу	Наявність Частка підрозділів, які перейшли на електронний документообіг, %	Малинська міська рада
	Система електронного голосування	Наявність	Малинська міська рада

	Наявна програма інформатизації громади	Наявність	Малинська міська рада
	Придбано матеріально-технічне і програмне забезпечення	Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Запроваджено громадський бюджет	Обсяг громадського бюджету, грн Частка видатків бюджету громади, виділена на бюджет участі, % Кількість проєктів (подані, реалізовані) – одиниць, обсяг фінансування – грн	Малинська міська рада
	Наявні укриття ЦЗ	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Навчальні програми з ЦЗ	Кількість програм, одиниць Кількість слухачів (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
	Створено Центр життєстійкості для забезпечення ментального здоров'я	Наявність, одиниць	Малинська міська рада
2.2. Інноваційна освіта	Матеріально-технічне забезпечення закладів освіти	Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Ремонт і модернізація закладів освіти	Кількість закладів – одиниць, Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Кількість опорних закладів освіти в громаді	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Створено СТЕМ-лабораторій	Кількість, одиниць Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Додаткові навчальні курси і заходи	Кількість заходів, курсів – одиниць Кількість слухачів - осіб	Малинська міська рада
	Програма екологічної освіти	Наявність Кількість слухачів - осіб	Малинська міська рада
	Інклюзивне навчання: матеріально-технічне забезпечення	Обсяги витрат, грн.	Малинська міська рада
	Інклюзивне навчання: навчально-методичне забезпечення	Кількість навчально-методичних комплексів, одиниць	Малинська міська рада
	Наявна система харчування дітей в закладах освіти	Обсяги витрат, грн Схвалені норми харчування Кількість охоплених закладів освіти- одиниць	Малинська міська рада
	Кількість дітей, охоплених позашкільною освітою (цільовий показник – 70%)	Кількість дітей Частка охоплених від загальної кількості дітей, %	Малинська міська рада

	Підвищення кваліфікації/набуття педагогічної кваліфікації через педагогічну інтернатуру	Кількість осіб (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
2.3. Сучасна модель громадського здоров'я	Придбано медичне обладнання	Обсяги витрат, грн Кількість закладів охорони здоров'я, які отримали обладнання - одиниць	Малинська міська рада
	Кількість осіб, що отримали послуги зі скринінгу та ранньої діагностики	Кількість осіб (у тому числі чоловіків, жінок), Охоплення, % Охоплення у розрізі населених пунктів, %	Малинська міська рада
	Запроваджено реабілітаційні послуги	Кількість послуг, одиниць Кількість медичних фахівців з реабілітації (у тому числі чоловіків, жінок), осіб Кількість осіб, що отримали реабілітаційні послуги (у тому числі чоловіків, жінок)	Малинська міська рада
	Мобільна поліклініка	Витрати на придбання – грн. Кількість відвідувачів – осіб (у тому числі чоловіків, жінок) Відвідувачі у розрізі населених пунктів, %	Малинська міська рада
2.4. Насичене культурно-спортивне життя громади	Придбане матеріально-технічне забезпечення закладів культури і спорту	Обсяги витрат, грн Кількість закладів, які отримали матеріально-технічне забезпечення (у тому числі в розрізі населених пунктів) - одиниць	Малинська міська рада
	Ремонт і реконструкція закладів культури і спорту	Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Оцифровані об'єкти культурної спадщини	Кількість оцифрованих об'єктів, одиниць	Малинська міська рада
	Розроблені туристичні маршрути в громаді	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Населення, охопленого руховою активністю (цільовий показник – приріст на 1% щороку)	Кількість осіб (у тому числі чоловіків, жінок; у розрізі осіб різного віку) Темпи проросту, %	Малинська міська рада
3.1. Забудова на засадах Нового європейського Баухауса	Наявний Комплексний план просторового розвитку	Наявність Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Проведено інвентаризацію земель, у тому числі земель лісового фонду, природно-заповідного фонду, водно-болотних угідь, територій національної екологічної	га	Малинська міська рада

	мережі, і включено до баз даних		
	Встановлені/реконструйовані об'єкти санітарної інфраструктури	Кількість одиниць Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Реконструйована центральна площа в м. Малин	Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Створено Історико-культурний комплекс «Древній Малин»	Наявність	Малинська міська рада
	Розроблена інтерактивна карта історико-культурного комплексу	Наявність	Малинська міська рада
	Створено екологічний дендропарк «Вересковий»	га Наявність	Малинська міська рада
	Відновлено об'єкти житлового фонду	Кількість одиниць Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
	Відновлено об'єкти соціальної інфраструктури	Кількість одиниць Обсяги витрат, грн	Малинська міська рада
3.2. Модернізована та енергоефективна інфраструктура	Проведено енергоаудит закладів	Кількість об'єктів енергоспоживання – одиниць, Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Термомодернізовано закладів	Кількість об'єктів - одиниць, Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Капітальний ремонт гідропоруди	Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Модернізована очисна станція	Кількість Показники води відповідно до норм	
	Побудовані очисні споруди	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Очищена акваторія	га Збережене природне різноманіття, експертна оцінка	Малинська міська рада
	Рівень додаткового постачання води для населення	м ³	Малинська міська рада
	Встановлене енергозберігаюче вуличне освітлення	Обсяги витрат – грн Кількість населених пунктів – одиниць, Частка приладів, замінених на енергозберігаючі, %	Малинська міська рада
3.3. Збалансований розвиток територій громади	Проведено фестиваль «Давні ремесла Малинщини»	Обсяги витрат – грн Відновлені давні ремесла, одиниць	Малинська міська рада
	Функціонує мобільний кінотеатр	Обсяги витрат – грн Кількість охоплених населених пунктів - одиниць	Малинська міська рада

	Наявна майстерня сільських ініціатив	Кількість навчальних заходів – одиниць Кількість ініціатив - одиниць	Малинська міська рада
	Створена/ відремонтована дорожня інфраструктура	Протяжність, км Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Побудована веломережа	Протяжність, км Обсяги витрат – грн Кількість охоплених населених пунктів - одиниць	Малинська міська рада
	Наявний притулок для тварин	Наявність Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Збудований полігон ТПВ	Обсяги витрат – грн	Малинська міська рада
	Підключено до платформи управління відходами Впроваджені європейські стандарти поводження з відходами	Отримано доступ до програмного забезпечення Запроваджені стандарти, наявність	Малинська міська рада
	Кількість встановлених контейнерів для розподільного збору сміття	Кількість, одиниць	Малинська міська рада
	Очищені водні джерела в населених пунктах громади	Кількість очищених джерел – одиниць Кількість поставлених на облік водних джерел, одиниць Показники стану води відповідно до норм	Малинська міська рада
	Проведені екологічні акції благоустрою та озеленення	Кількість заходів Озеленені площі, га	Малинська міська рада
	Збудовані артезіанські свердловини	Обсяги витрат – грн Кількість свердловин– одиниць Кількість охоплених населених пунктів - одиниць	Малинська міська рада
	Кількість туристів	Кількість осіб	Малинська міська рада

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення, збереження об'єктів природно заповідного фонду, Смарагдової мережі, а також об'єктів культурної спадщини.

Вплив виконання Стратегії та Плану заходів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, може бути виявлений в результаті моніторингу реалізації проєктів та заходів, які матимуть прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. Тому в якості відповідних індикаторів необхідно використовувати екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення, кількість та сутність яких може бути розширена для врахування окремих проєктів та заходів.

Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії та Плану заходів, в т. ч. для довкілля та здоров'я населення, в рамках організаційних заходів наведено в таблиці 9.2.

Таблиця 9.2. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії, у рамках організаційних заходів*

Компоненти довкілля	Основні індикатори	Одиниця вимірювання	Цільові значення у 2027 р.
Атмосферне повітря	Кількість впроваджених заходів з енергозбереження у комунальній сфері	Одиниць	Щонайменше 30
	Населені пункти з відремонтованими та відновленими дорогами	Одиниць	15
Водні ресурси	Кількість реконструйованих водоочисних споруд	Одиниць	3
	Кількість ревіталізованих та очищених водоймищ	Одиниць	7
	Кількість мешканців, які отримали доступ до централізованої мережі водопостачання та водовідведення	Тис. осіб	2
	Довжина водопровідних та каналізаційних мереж, створених або оновлених за сучасними технологічними стандартами	Км	10
Відходи	Кількість проведених заходів з очищення території громади від несанкціонованих сміттєзвалищ	Одиниць	12
	Кількість населених пунктів, облаштованих сміттевими майданчиками для збору та сортування неорганічного сміття	Одиниць	14
	Кількість населених пунктів, охоплених встановленими контейнерами для роздільного збору сміття	Одиниць	14
	Кількість нових полігонів ТПВ	Одиниць	1
	Кількість проведених інформаційно-освітніх заходів щодо правильного поводження з відходами	Одиниць	10
Земельні ресурси	Наявність комплексного плану просторового розвитку території громади	+/-	+
	Наявність деградованих земель	+/-	—
Клімат	Зменшення викиду парникових газів	+/-	+
Біорізноманіття	Кількість проведених природоохоронних та інформаційних заходів, спрямованих на збереження біорізноманіття у громаді	Одиниць	15
Рекреаційні зони та культурна спадщина	Кількість модернізованих об'єктів туристичної інфраструктури громади.	Одиниць	не менше 5
	Кількість навчально-освітніх заходів для суб'єктів підприємництва, в тому числі у туристично-рекреаційній сфері громади	Одиниць	10
Населення та інфраструктура	Кількість сучасних дитячих, спортивних майданчиків і спортивних споруд, доступних для загального користування мешканцями громади	Одиниць	12
	Рівень задоволеності мешканців громади та її гостей станом наявних об'єктів інфраструктури	Бали за 5-бальною шкалою	4
Екологічне управління та моніторинг	Рівень екологічної культури мешканців	Бали за 5-бальною шкалою	4

	Кількість проведених екологічних акцій щодо благоустрою та озеленення	Одиниць	15
	Кількість дітей та молоді, залучених до проведення заходів з підвищення рівня еко-свідомості	Осіб	200
Здоров'я населення	Кількість придбаного медичного обладнання	Одиниць	10
	Кількість впроваджених медичних послуг	Одиниць	10
	Кількість населення, охопленого новими медичними послугами і заходами з реабілітації	Осіб	щонайменше 3000 (700-800 осіб на рік)
	Кількість медичних працівників закладів загальної практики – сімейної медицини громади, які пройшли навчання за програмами підвищення кваліфікації	Осіб	18
	Кількість проведених у громаді спортивних заходів	Одиниць	Щонайменше 200

*Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

4. Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Під час реалізації Стратегії та Плану заходів будуть відстежуватись екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникли за результатами реалізації заходів, направлених на досягнення стратегічних цілей та бачення Стратегії. Отримані показники будуть проаналізовані та об'єктивно оцінені шляхом порівняння наявних значень з нормативними значеннями, що встановлені нормативно-правовими актів.

5. Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» орган місцевого самоврядування оприлюднює один раз на рік на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Відтак вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями буде здійснюватися не рідше одного разу на рік.

За результатами щорічного моніторингу кількість індикаторів може бути розширено шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до умов реалізації Стратегії та Плану заходів.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення у громаді, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

6. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації документа державного планування на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;

- отримання інформації, яка може бути використана для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості CEO);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання документа державного планування відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Контроль за реалізацію Стратегії покладається на Малинську міську раду. Голова територіальної громади своїм розпорядженням утворює постійно діючий консультативно-дорадчий орган – Робочу групу з управління, оновлення та моніторингу виконання Стратегії, яка забезпечує підготовку щорічних звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії, забезпечує підготовку піврічних звітів про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів з реалізації стратегії, проводить оцінку результатів реалізації Стратегії, аналізує причини відхилень та готує пропозиції щодо вжиття необхідних заходів, а в разі необхідності – внесення змін/ оновлення Стратегії, організує оприлюднення проєктів звітів про результати моніторингу реалізації Стратегії на офіційному сайті територіальної громади та в старостинських округах для громадського обговорення та організує сам процес громадського обговорення.

Результати моніторингу впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення оприлюднюються на офіційному веб-сайті територіальної громади та вносяться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії Стратегії та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживаються заходи для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення зміни до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Х. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Транскордонні наслідки виконання Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав

XI. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегія розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року покликані забезпечити розвиток Малинської громади як сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу і проживання. Для забезпечення такого поступу Стратегія та План заходів базуються на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку громади включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади, зокрема через підвищення екологічної свідомості мешканців громади.

2. Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників. Водночас висока зношеність інженерної інфраструктури громади, зокрема мережі водопостачання і водовідведення, низький рівень енергоефективності, енергетична ресурсозатратність бюджетних установ, нерозвиненість системи сортування побутових відходів тощо в комплексі створюють екологічні загрози для громади. Аналіз та оцінка соціально-економічної, демографічної, екологічної ситуації в громаді, дає змогу припустити, що будуть проводитися заходи із збереження поточного стану довкілля. В ході проведення СЕО здійснено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя населення.
3. У Стратегії та Плані заходів враховано принципи, пріоритети, стратегічні, операційні цілі та завдання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку Житомирської області на період 2021-2027 роки та низки інших документів державного планування. Стратегічні і оперативні цілі та завдання Стратегії та Плану заходів майже повністю (прямо або опосередковано) узгоджуються з національними стратегічними екологічними цілями та відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про Основні засади державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.
4. Цілі Проект стратегії та Плану заходів з її реалізації враховує принципи екологічної збалансованості (сталого розвитку) громади та зорієнтований на зниження антропогенного впливу на довкілля. У структурі цілей Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року всі стратегічні цілі включають завдання та заходи щодо дбайливого використання ресурсів, збереження природного середовища і поліпшення екологічного стану, позитивного впливу на стан здоров'я населення, підвищення рівня безпеки та якості життя мешканців громади.

Стратегічна ціль 1 «Громада успішного комплексного розвитку» спрямована на підвищення інвестиційного потенціалу громади, розвиток інноваційного бізнесу через підтримку стартапів та креативних бізнес-ідей. Одним із завдань є створення сучасного індустріального парку з урахуванням екологічної безпеки, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів. Передбачені стимулювання та підтримка фермерів щодо ведення органічного сільськогосподарського виробництва й впровадження новітніх технологій та інноваційних бізнес-моделей органічного с/г та нішевого агровиробництва як складової фермерства майбутнього, що забезпечить використання природних ресурсів громади відповідно до національного законодавства з урахуванням міжнародних стандартів. Також в межах цілі передбачено виконання завдань щодо збереження та відновлення історико-культурної та природної спадщини.

Стратегічна ціль 2 «Інноваційний простір для життя і розвинений людський капітал» передбачає розбудову сучасної моделі громадського здоров'я, а саме ефективної мережі медичних послуг, їх цифровізації, створення сучасної інфраструктури для медицини та профілактики здоров'я мешканців громади, впровадження системи для діагностики та скринінгу з метою раннього виявлення хвороб, а також реабілітації, популяризацію серед мешканців громади здорового способу життя. В рамках цілі закладено завдання з підвищення рівня екологічної грамотності населення шляхом запровадження програми екологічної освіти.

Стратегічна ціль 3 «Збалансована територія сталості і комфорту» повністю узгоджена з усіма з стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки. Вона спрямована на забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів на території Малинської міської ради. Рациональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом впровадження заходів з енергоменеджменту та енергоефективності, модернізації очисної станції підйому та подачі води, побудови нових комунальних очисних споруд, заміни застарілих водопровідних шляхів, що позитивно впливатиме на санітарно-екологічний стан водних ресурсів - як поверхневих вод, так і підземних, шляхом покращення стану водозаборів та стічних вод, проведення заходів з

очищення водних джерел в населених пунктах громади та екологічних акцій благоустрою та озеленення. В рамках виконання завдань передбачені розбудова безпечної та сучасної транспортної інфраструктури, запровадження сучасної системи управління ТПВ, стимулювання мешканців до дотримання умов чистоти довкілля. Також буде розроблено комплексний план просторового розвитку Малинської громади для ефективного управління територіями. В межах реалізації цієї цілі планується проведення оцінки впливу на довкілля для кожного інвестиційного проекту.

5. Реалізація Стратегії та Плану заходів не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація багатьох оперативних цілей і завдань Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації у громаді. Ймовірність того, що реалізація призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною. Реалізація основних завдань та заходів Стратегії та Плану заходів має сприяти покращенню екологічної ситуації в громаді. Відтак Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований розвиток і тому не потребують альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.
6. Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади та Плану заходів покликаний відстежувати досягнення цілей Стратегії. У процесі моніторингу реалізації Стратегії також проводиться моніторинг наслідків для довкілля та здоров'я населення. Це є необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади з урахуванням екологічних норм. Моніторинг виконання заходів здійснюватиметься відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272, а також з урахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.
7. Ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, при реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року, відсутні.
8. Орган місцевого самоврядування протягом п'яти робочих днів з дня затвердження Стратегії та Плану заходів розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджену Стратегію та План заходів, рішення про їх затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії та Плану заходів, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Виконавці документу:

Робоча група з організації проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Малинської міської територіальної громади на період до 2027 року у складі:

ІВАНЕНКО Павло	заступник міського голови, керівник робочої групи
ТЕРЕЩЕНКО Наталія	головний спеціаліст відділу містобудування, земельних відносин, економіки та інвестицій виконавчого комітету Малинської міської ради, заступник голови робочої групи
	Члени робочої групи
БОРИСЕНКО Тетяна	начальник фінансового управління виконавчого комітету Малинської міської ради
МЕРГУР'ЄВА Світлана	головний спеціаліст відділу містобудування, земельних відносин, економіки та інвестицій виконавчого комітету Малинської міської ради
ОЛЕКСЮК Алла	головний спеціаліст відділу містобудування, земельних відносин, економіки та інвестицій виконавчого комітету Малинської міської ради
ТІШИНА Альона	начальник відділу бухгалтерії, головний бухгалтер
ТРОХИМЧУК Сніжана	начальник відділу документообігу, звернень громадян та контролю
ЯНОВИЧ Наталія	головний спеціаліст відділу містобудування, земельних відносин, економіки та інвестицій виконавчого комітету Малинської міської ради